

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

N:r 6 (112)

Fredagen den 7 februari 1890.

3:dje årg.

<p>Byrå: Drottninggatan 48, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser). Utländska annonser 50 öre raden.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Prenumeration sker I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, i bok- lådorna samt å tidningskontoren.</p>
---	--	---	---	--

Josefina Wettergrund.
(Lea.)

Sveriges litteraturhistoria stå namnen *Lea* och *Wilhelm von Braun* nära förenade. Jag tänker nu ej endast på den sunda och ljusa världsåskådning, det äkta svenska kynne och den kvickhet, som för båda äro så utmärkande — von Braun naturligtvis här företrädd af sina bättre dikter, de enda han själf gillade — utan ock på något annat.

Kolumbus upptäckte Amerika, Berzelius selen och thorium, Nordenskiöld nordostpassagen, Stanley Livingstone, men Wilhelm von Braun upptäckte Lea.

Det var vintern 1857 och Braun hade lagt sig i ide. Den s. k. glade skalden brukade, som man vet, då och då uppsöka ensliga, undångömda vrår, där han långliga tider gömde sig undan för att »få vara i fred». Denna gång hade han dock valt en plats så nära hufvudstaden, att hans därvarande, mera förtroliga vänner ej alldeles förlorat honom ur sikte samt till och med fått tillstånd att någon gång helsa på. Och så begaf det sig, att en vacker vinterkväll det

ofvan nämnda året sågos några slädar styra kosan öfver Ladugårdsgärdet, gamla Lidingöbro och fram till Islinge, där v. Braun hyrt sig en stuga. Slädarne medförde som själf budne gäster till skalden-eremiten: presidenten Westerstrand, auditor August Blanche, lektor Herman Bjursten, kammarjunkaren Karl af Kullberg, kunglig-sekreteraren och (jag hade så när sagt kunglig-) republikanen Johan Gabriel Carlén, artisen Hallbäck, bokförläggaren Brudin m. fl. Som gästerna hade sig välbekant, att värden, då han slagit sig ned å landsbygden och på skarpen arbetade, aldrig hade »varor» hos sig, hade sådana, både till kvalitet och kvantitet af bästa sort, medförts.

Den minnesrika festen i von Brauns stuga skildrade sedan Herman Bjursten å en middag, som vid Leas första besök i Stockholm 1863 för henne hölls å Blå porten. Bl. a. beskrefs häri, hurusom med Braun i tjocklek tälade Brudin, som, se'n han hunnit fjärde toddyn granska, höll en harang, rätt lyckad, uppå franska

Ett hem det är, där dina tankar alla
Likt barn vid faderns knän ej känna tvång,

där hvarje hjärtats känsla mäktar kalla
ett gensvar fram, en högstämnd vexelsång.

Henrik Ibsen.

till Wilhelms ära, hvarpå denne själf hof upp sin röst:

»I bröder — sade han — det är min tröst, att en finns än, som spelar på min skala, då jorden snart jag skall min skuld betala.»

»Ja, glada gossar!» — skrek han — »hit med vin! Jag har en själsförvandt — i krinolin: en liten näpen tös, som i pensionen uti Karlshamn slog an den Braunska tonen.»

Så tog han fram ett manuskript och »las», och under ackompagnement af glas, om hvilka fyllning Carlo sig beflitar, vi hörde Leas allra första bitar.

»Det där var kvickt och roligt — intet pjunk!» skrek nu Carlén och tog en duktig klunk. Och Westerstrand, vår premierminister, brast ut: »det där är ju för brikollister!»

»Du skall förlägga detta, bror Brudin!» sad' Blanche. — »Kör till!» — »En skål för flickan min!» skrek åter Braun. »Jag företalet skrifer och min välsignelse på resan gifver.»

Detta var den glada prolog, som förkunnade Leas framträdande inför den läsande allmänheten. Framträdandet skedde medels *Småbitar på vers och prosa af Lea*, försedda med förord af W. v. Braun och utkommande på Brudins förlag. Genom den friska och glada tonen, den blixtrande kvickheten, omvexlande med äkta kvinlig känslofinhet, som kännetecknade denna första samling, blef Lea genast vid sitt uppträdande på den litterära banan en af allmänhetens allra främsta gunstlingar, och hon intog inom vår litteratur från första ögonblicket sin ännu alltjämt obestridda rangplats.

* * *

Att lemna någon estetisk analys öfver Leas författareskap, för det är här ej rätta platsen. Och en sådan behöfves väl ej heller för Iduns läsekrets. Detta författareskap är ju, som få i våra dagar, känt i de svenska hemmen, känt och älskad.

I stället må lemnas några biografiska uppgifter om Lea.

Hon föddes, dotter af tullinspektoren Karl Gustaf Kjellberg och Ulrika Lundberg, d. 2 september 1830 på en liten egendom, Margretelund, nära Kristianstad. Hennes uppfostran, den bokliga nämligen, fick hon för det mesta själf sköta om. Hon var begåfvad med ett glödande kunskapsbegär och kastade sig, tämligen både planlöst och utan urskilning — säger hon själf — öfver hvad helst hon i litterär väg öfverkom. Hennes sunda instinkt och hennes medfödda finkänslighet räddade henne emellertid, ur hvad som ej kunde vara godt; det goda däremot behöll hon som gifven vinst. Tidigt glimmade den poetiska gnistan fram, och redan som elfvaårigt barn började hon syssla med versskrifning samt fortsatte härmed de följande åren. Ett och annat, som sedan meddelats i ofvannämnda första diktsamling, måtte redan tidigt kommit i tryck. Så har jag t. ex. upptäckt, i en Göteborgspublikation från slutet af 1840-talet med signaturen *Götha* under, det ystra, litet . . . ursäktat

öppenheten! . . . slynaktiga poemet »Mina kjolar». Men det var först, då Josefina var 16 år, som hon fick en verklig uppmuntran, och detta från ett i allo kompetent håll, att fortsätta med sitt poetiska skriftställareskap. Då Wilhelm von Braun 1846 var på besök hos sina i Karlshamn bosatta föräldrar, visade man en dag för honom flere af den unga flickans poetiska försök. Skalden blef öfverraskad öfver de omisskänligt stora anlagen och uppmuntrade den 16-åriga att fortsätta. Vid sin afresa från Karlshamn skänkte han henne Tegnér's dikter, å hvafs försättsblad han skrifvit: »Denna bok, den första jag hade råd och vilja att köpa, skänkes åt den unga hoppgivande poetissan Josephine af en liten broder i Apollo — von Braun. Framåt, framåt, mitt vackra barn!» Boken förvaras ännu af Josefina som ett kärt och dyrbart minne.

Aderton år gammal tog hon plats som lärarinna hos en enkefru Malmberg i Jemshög, flyttade därifrån efter ett par år till Ronneby, där hon öppnade en flickskola, hvarmed hon sysslade, tills dess hon 1857 ingick äktenskap med d. v. telegrafassistenten, n. m. revisorn i tullstyrelsen *Wilhelm Wettergrund*.

Det var 1858 som hennes första samling dikter och berättelser, såsom ofvan nämnts på v. Brauns tillskyndan, utgafvos. De ha under årens lopp följts af »Nya småbitar på vers och prosa» (flere samlingar), »Tant Fridas minnesblad», »Blommor för dagen», »Ur tant Ullas efterlemnade anteckningar» samt en mängd strödda bidrag på vers och prosa i allehanda tidningar, tidskrifter och kalendrar. De båda senaste uppsatserna, som flutit ur hennes penna — biografien i »Idun» öfver författarinnan fru Schwartz samt skizzen »De genuina» i kalendern »Nornan» för 1890 — vittna, att hon ännu alltjämt står på höjdpunkten af sin friska alstringsförmåga.

Sedan hon några år vistats å sin mans verksamhetsorter, Ystad och Kalmar, bosatte sig fru Wettergrund i slutet af 1860-talet i Stockholm. Ett par år redigerade hon »Aftonbladets» följetongsafdelning samt utgaf åren 1872—75 den illustrerade tidningen »Svalan», med biträde af den tidens flesta framstående kvinnliga författare samt dessutom Onkel Adam, Elias Sehlstedt, Herman Säterberg, Johan Nybom, Ridderstad, Karl Wetterhoff, signaturen Bias, den då knappast mer än 20-åriga August Strindberg m. fl. I vår vitterhets häfder skall »Svalan» alltid bibehålla en standardplats. Man anmärkte visserligen från visst håll den tiden, att »Svalan» aldrig innehöll något demonstrativt i striden för »kvinnans sociala rättigheter». Men detta öfverensstämde emellertid med Leas uppfattning af lifvet. För henne är kvinnan framför allt kvinna, och först när kvinnan ej i hemmet kunnat uppnå ett verksamhetsfält, bör hon gifva sig ut på världens vimlande, oroliga marknadsplats.

* * *

Åsikterna i denna sak må nu vara delade: säkert är, att Leas hållning i »kvinnofrågan» icke förminskat de varma sympatier, man i *de svenska hemmen* städse hyst för henne och hennes författareskap.

* * *

»Jag var i går hos Lea och hennes man och söp grymt med toddy» — skref från Ystad den 10 maj 1860 Wilhelm von Braun på sitt ogenerade ungarlsmanér till vännen Brudin. — »Hon har glas, som går ett halfstop uti, slipade och strålande som hennes egna ögon.»

Leas »halfstopsglas» äro väl för länge se'n gångna all världens väg, men ögonen äro ännu hos den 60-åriga lika strålande, som de voro i ungdomens år. Huldhet och godhet blicka ut ur dessa själens speglar, och bland nämnda båda genier tittar allt som oftast fram en liten, liten satyr med skälmaktigt leende.

Birger Schöldström.

Med 117,7 procent

har Iduns postupplaga ökat från den 31 januari i fjol till samma dag i år, d. v. s. mer än fördubblats. Postupplagan, som nämnda dag i fjol utgjorde 5,554 exemplar och vid 1889 års utgång stigit till 7,709, belöpte sig nämligen nu den 31 sisl. januari till 12,091 exemplar. Prenumerationen fortfar dock ännu ovanligt lifligt, så att postupplagan, som redan den 3 dennes ökat med ytterligare mer än 400 exemplar, i dag fredag säkerligen ej står långt under 13,000. Läggas till ofvan anförda siffror antalet af de ex., som utgå inom Stockholm samt till utlandet, visar sig att Iduns hela upplaga för närvarande utgör 18- å 19,000 exemplar. Ingen annan tidning har ens närmel-sevis rönt en sådan uppmuntran.

För denna ovanliga framgång, hvilken väckt uppseende inom hela den svenska pressen, hafva vi otvifvelaktigt att till stor del tacka våra ärade läsarinor, hvilka med så lifligt intresse arbetat på spridningen af »damernas egen tidning». Där ser man, att »för kvinnan är ingenting omöjligt». Tänken, ärade läsarinor, om vi skulle slå oss tillsummans och förvåna världen ännu mera genom att under årets lopp ytterligare fördubbla Iduns upplaga! Om hvarje nuvarande abonnent blott skaffade en enda ny, så vore ju målet runnet. Och hvad blefve följden, tron I? Jo, att Idun till ett kommande år skulle kunna framträda rikare och skönare till såväl utstyrelse som innehåll. Således komma vi ju öfverens om, ärade läsarinor, att slitigt och nitiskt arbeta hand i hand med hvarandra — allt till ömsesidig nytta och trefnad. Vi å vår sida skola åtminstone uppbjuda allt för att så mycket som möjligt gå våra läsarinors önsknings till mötes.

Med utmärkt högaktning
Redaktionen.

Onda tungor.

De grundläggas här, de grundläggas där, vårt århundrades visa och företagsamma män och kvinnor, föreningar för ett, föreningar för ett annat. De kämpa energiskt mot små och stora laster; nykterhets- och sedlighetsföreningar stiftas, men *en* sak bekämpa endast få, och dock är den en redlig kamp värd; mot *ett* gift, som genomtränger samhället, gifves intet motgift; — mot *ett* svärd, som skarpt och bitande kan ända från grunden förstöra en människas existens, gifves ingen sköld; — mot *en* fördärlig makt ingen hejdande motmakt. Detta gift, detta svärd, denna makt, det är — det onda, lömska, dömande ord vi fälla öfver våra medmänniskor: vi, som dock på intet vis äro satta till domare öfver den stapplande, felande mänskligheten.

Kunna vi då i vår kortsynthet ana, huru det ser ut i den häcklades hjärta? Känna vi hans lidanden och sorger, känna vi de förhållanden, som i detta fall tvungo honom att handla så och icke annorlunda?

Ja, tillskrifva vi honom icke ofta motiv, som ha sin upprinnelse i våra egna, själf-rättfärdiga, hårda, i detta ögonblick kanske lägsinnade hjärtan?

Lavaters ord: »Tala icke något ondt om en människa, om du icke med säkerhet vet det, och om du säkert vet det, fråga dig då: »Hvarför berättar jag det?» — borde vi ställa oss till förebild.

Och särskildt kvinnan, hvilkens hjärta så väl förstår filosofera, har en hufvudstämma vid denna så obetydlig ansedda och dock i grunden så allvarsamma sak. I första hand kan hon som moder leda sina barns hjärtan, att de bli milda och barmhärtiga i sitt kännaude och tänkande, kan hon till rik blomning ansa det frö af idealism, som ligger mer eller mindre fördoldt i hvarje människobröst. Och detta hufvudsakligen vid döttrarnas uppfostran. Stephen säger så sannt och skönt: »Tag bort idealismen, så gör ni världen tom för oss, och allt störtar samman: i lufttom rum falla alla kroppar med samma hastighet.»

»Gif oss mödrar», utropar en rysk skriftställare, ty han vet, huru stort just en bildad, finkänslig, mildt dömande moders inflytande kan vara på äfven ganska råa naturer. Därför tillropar jag nu ock eder, svenska mödrar — besinnen ordet: »Vi förlama våra goda gärningar med våra onda ord!»

Det baktalande skvallrets gift vågar sig djärft på det höga och rena, det halft sjunkna, det djupt fallna. Detta sista kommer ofta lättast ifrån, då baktalaren just befinner sig som bäst i dåligt sällskap.

Med den nu moderna uppfostringsmetoden förfaller redan barnet lätt till det här klandrade felet. Till och med rättsinniga föräldrar föreställa sig ofta, att ett barn, som har sinne för sin omgifnings löjligheter och svagheter, äfven i andra lifvets frågor skall komma att visa skarpsinne. Men detta är så långt ifrån att vara riktigt, att tvärtom verkligt framstående människor för det mesta fälla en mild, insiktsrik dom. »Att allt förstå är att allt förlåta», sade den visa fru von Staël.

Huru ofta fränkänna vi dock ej någon af våra bekanta begåfning och duglighet, huru lätt förlöjliga vi dem ej. Ett ögonblick gäller berättaren för kvick, och den andre får kanske ett långt lif bära följderna af hans

tungas ondska. Huru ofta föres ej samtalet vid glaset om grannens ära, grannfruns rykte. Ju vigare tunga, dess skarpare kritik; — nästa morgon är allt glömdt — ens eget ovärdiga tillstånd, det uppslupna, vilda svirandet, endast icke det, som de andra sade om den och den; — det stannar kvar i det värkande hufvudet, det var dock roligt — och nöjet heter den afgud, som så många unga män och kvinnor blindt dyrka.

I en af våra universitetsstäder hade några öfvermodiga studenter kallat en praktig, förträfflig ung flicka, som hade en ograciös, släpande gång, för »ankan». Några små snärter till balskönheter kolporterade genast ut det, och snart kallades allmänt den unga flickan vid detta öknamn.

Hon var af ett djupt, allvarligt sinnelag, duglig i sitt hem, rik på kunskaper och talanger — ack, så mycket rikare än dessa utpyntade små baldockor med vackra ansikten och ansenlig hemgift — och den make, som en gång fick föra henne till sitt hem, var afundsvärd. Det lätta haltandet hade hon ådragit sig, emedan hon som tioårigt barn räddat sin lilla syster ur ett brinnande hus och därvid sårat sin nakna fot. Och denna hjältemodiga flicka tilläto sig illasinnade unge män och tanklösa baldockor tilldela detta skymfliga djurnamn! Ingen opponerade sig, och det blef därvid, till dess hon gifte sig och för därifrån och blef glömd, som allt annat.

Hvad unga flickor angå, vända sig deras skarpa domslut oftast mot dem själfva. I ett hem, rikt på döttrar — flickorna se riktigt bra ut och äro förståndiga och plikt-trogna — fanns ej en ende friare, och när man gjorde sig underrättad, hur det var möjligt, att af åtta helt sympatiska unga damer ingen enda blef gift, lydde svaret: »Hvem vill väl ta en sådan kritiker i sitt hus.»

Och låt oss vända våra blickar till de äldre flickorna och fruarna. Hvem kan väl bestå inför det stränga forum, hvem gå ren inför den domstol, där kaffet, tårtorna och konfekten endast bilda korta intervaller mellan stränga domslut och hårda beskyllningar? Huru många störtas ej öfver ända i denna lek med ord! Huru föga skonas ej ungdom, godhet, talang! Visserligen — det gifves undantag, förträffliga, välsinnade, äldre flickor, goda, dugliga, milda fruar — men det gifves ock andra, hvilkas tungor äro skarpare än den nyslipade dolken.

Bland äldre män — ja, gubbar och gummor ej undantagna — fällas ofta obarmhärtigt hårda omdömen, och man litar blindt på sin egen erfarenhet och sina gråa hår. Med en fot i grafven — och tungan full af baktalarens gift.

Och nu till sist vill jag säga mina läsare — och läsare: den, som ej känner sig träffad, behöfver ju ej förarga sig!

Och ytterligare vill jag än en gång framkasta frågan: kan då intet utfinnas att oskadliggöra detta smygande gift, som bragte mången, hvilken ej egde kraft, mod och tro nog att hålla belackarelavinen stånd, att kasta sig döden i armarne? Kunna ej goda, allvarsamma män, stora, framstående talare, sanna, för allt ädelt besjälade kvinnor, glöddande, lefnadsfriska ynglingar, blygsamma, renhjärtade flickor träda upp i ledet för denna goda sak; kunna de ej enas om att låta kristlig människokärlek komma till makten? Ja, ville endast en hvar *tre gånger* lägga sig själf under kritikens loupe och *en gång* allenast sina medmänniskor, stode det

annorledes till. Ty den, som känner sig själf med små och stora fel, skall alltid finna den rätta ursäkten för de andra!

E. G. Feld.

En sed, som är en osed.

Då Iduns spalter hittills så välvilligt upplåtits för hvarjehanda spörsmål och uppsatser, vågar jag bedja att däri få framställa en vädjan till de unga supébe-sökande damerna.

Skulle det vara eder en allt för stor förlust att afstå från de kyparetjänster, hvarmed nu ungherrarne belastas, och i stället servera eder själfva, hvarigenom många obehag kunde undvikas? Föga behagligt tyckes det mig vara att mottaga dessa uppmärksamheter, åtföljda af så många ovänliga tankar och sådan ovillighet; ty det kan icke gärna vara eder obekant, huru i de flesta fall ungherrarne i tysthet beskärma sig öfver detta bruk, det besvär och den ofrefnad de däraf hafva. Men om ni taga den saken lugnt, borde ni ändå åtminstone skänka en tanke åt edra medsystrar, som en gång varit unga, och som nu båda könen ungdom ej längre anser värda mycken uppmärksamhet, så vida icke något särskildt mål eller önskan därmed kan vinnas. Ja, på supéer ser det nästan ut, som om dessa äldre damer ej ens vore värda få smaka något af alla dessa läckerheter, som betunga bordet, så tätt omringa de unga herrarne detsamma för att servera de unga damerna och i skydd däraf — sig själfva. Det är ju den enda fördel de kunna framtinga ur detta »fäniga» serveringssystem.

Äfven kan det icke vara er obekant, huru husmödrarna klaga öfver, att sedan detta bruk blef gängse, de för sina supéer måste beräkna dubbelt så mycket af all mat mot förr. Icke därför att er matlust blir så mycket större, kanske tvärtom, men därför att herrarne, i ifvern att servera sin dam och i hopp att så länge som möjligt blifva henne kvitt, upplägga stora portioner af likt och olik, som kanske så föga faller den unga tärnan i smaken, att endast ett par bitar däraf försvinna inom hennes »rosenläppar», under det att det öfriga sprättas omkring med gaffeln och sålunda sammanrördt kommer åter ut i köket i oanvändbart skick. »Oanvändbart», utropen I, »det kan ju gifvas åt de fattiga och sålunda komma till välsignelse!»

Ack, veten I icke, hur föga lämplig de fina supéernas mat är att stilla den fattiges hunger!

M.

N:r 1

af Iduns Mode- och Mönstertidning är nu tyvärr alldeles utgåendet och kan ej vidare anskaffas. Af den 10,000 exemplar starka upplagan finnes ej ett enda exemplar kvar. Med bästa vilja kunna vi sålunda ej tillhandahålla detta nummer åt dem, som prenumererat så sent som i slutet af januari. Modetidningens

februarinumner

åtföljer veckans nummer af Idun.

Redaktionen.

En vintermorgon i Paris' hallar.

Några studier från franska kökets förrum
af Alvar Arfwidsson.

(Forts. och slut.)

Jag går in i den fjärde hallen, blommornas värld, där man nu kommit i ordning. Ah, hvilka vällukter! De bedöfva! Lyckliga land, som i disig vinter kan framtrölla rosor, så glödande, liljekonvaljer och fuktiga syrenbuskar med sin friska vårdoft! Oranger finnas i öfverflöd, likaså äpplen. Man skulle tro sig förflyttad till en sydländsk sommar med den skönhet och poesi, hvarefter vi alltid längta, hvarom vi alltid drömma, om...
uite...

Men se då på dessa kvinnor, som sitta där bakom! Kvinnor, är det kvinnor? Bära verkligen dessa axelbreda, muskulösa individer med sina jättehänder, sina uppsvällda ansikten och sitt grofva tungomål — »hallarnes språk» är världsbekant — namnet kvinna? Jag tviflar ej, men jag frågar ändå.

De äro i alla händelser ej att leka med. Minns, att det var torgkvinnor, som en gång tågade till Versailles och skreko med knutna näfvar efter bröd — den gången då Marie Antoinette gaf det beryktade svaret:

»Bröd? Men hvarför äta de då icke bakelser?»

Ingen — utom Marie Antoinette måhända — undrar väl ändå öfver, att hallarnes kvinnor äro så blottade på alla kvinliga behag — dessa varelsor, hvars materiella lif från morgon till afton förflyter inom hallarnes fyra väggar, och hvars andliga föda på sin höjd utgöres af brottmålsreferaten i *Petit Journal*.

* * *

Men nya vagnar rulla fram och medföra nya dofter — det blir en »symfoni» af dofter, såsom Zola uttrycker sig.

Plats för fisken!

Paris är som bekant ingen stad, där man fångar fisk. Ty metarne, de stackars metarne vid Seinen kan man inte taga med i räkningen. »Jag hyser till och med den lifliga öfvertygelsen, att det icke finns några fiskar i Seinen,» skriver en bekant författare. »En af stadens floduppsyningsmän stärkte mig i denna öfvertygelse genom sin officiella förklaring, och han bifogade den detalj, att för några år sedan hade på något oförklarligt sätt en fisk kommit i Seinen och visat sig mellan Pont de la Concorde och Pont Neuf; men denna uppenbarelse hade försatt samtliga, annars så kontemplativa metare i den oro, att några bland dem nästan förlorade förståndet och administrationen, för att förebygga större olyckor, måste på det hastigaste låta aflägsna den olycksaliga fridstöraren.»

Nej, fisk fångar man icke i Paris. Och ändå ätes där så kolossalt med fisk!

Den kommer fjärran ifrån. Men det är i Paris, man förstår att tillaga den — det vet hvar och en, som där ätit en något så när god middag. *Sole'n* (ett slags flundra) t. ex., frisk och smältande med sin bruna säs. Och laxen, karpen...

Här i hallen ligger den både rökt, i trällårar, och léfvande, sprattlande i vattencisterner, men som jag inte älskar att se fisk på det sistnämnda sättet, fortsätter jag min väg.

* * *

Med fisken och fågeln, hvilka ankommit sist, bestämda för de båda yttersta hallarne, är »importen» färdig.

Klockan är $\frac{3}{4}$ 8, då en gäll ringning höres. Hvarför blir det stackars landtfolket så oroligt? Jo, klockan var en maning till uppbrott. Bärarne med de napolitanska mössorna anlända å nyo i slutna kolonner, och inpackningen begynner.

Det lider mot 9: då skall allt vara borta! Febern ökas. Utbudarnes rop bli allt mer bevekande — och mer hesa. Prisen sjunka. Hvad som för en timme sedan kostade 5 sous, säljes nu för 1 sous, o. s. v.

»*Mais, madame, c'est pour rien, voyons!*» ropar en beskedlig grönsakshandlare med tårar i ögonen och en lök-knipa i handen.

Öron afspeglar sig allt tydligare i de hederliga allmogeansiktena. De ha ju ännu mycket, ack, allt för mycket kvar, och förtjänsten har ej varit öfvermåttan stor!

Det stora uret visar 9,20 — den tid, som är polistoleransens yttersta gräns. Jag ser, hur en gammal gumma, som af starkare konkurrenter blifvit inträngd i ett hörn, kastar en sista, vemodig blick på sina kälhufvuden och palsternackor — de äro lika många kanske som hennes svikna förhoppningar denna morgon!

* * *

Nu skall den *andra*, den egentliga handeln vidtaga!

Nu skall jättestaden i sitt gap sluka alla dessa jordens häfvor. Nu skola två och en half millioner munnar matas.

Allt som i natt blifvit hitfördt skall nu spridas till rik och fattig, till gourmand och till dagsverkare, till Maison Dorées och Kafé Anglais' *cabinets particuliers* liksom till de minsta *marchands-de-vin* uppe i Ménilmontant med deras middag till 15 sous.

De stora massorna nalkas nu — ännu en sorts förmedlare — massorna af småhandlande, restauratörer, hofmästare o. d. Fruar och kokerskor ser man väl också, men det stora flertalet af parisare stannar lugnt hemma, tills tid är för uppköpet hos kött- eller fiskhandlarne, där de få sin mat lika bra. De ha förtroende till dem och till sina jungfrur — ty i mat liksom i kärlek *måste* man ha förtroende.

I det väldiga matpalatset vid Rue du Pont Neuf fortgår köpslagandet utan afbrott, till kvällen faller på, sorlet dör bort och det blir stilla — stilla tills morgonen gryr härnäst.

Hallarne ha gjort sin tjänst. Paris är mättadt!

Om en god och prydlig bädd.

(Svar å prisfrågan II.)

Bädden bör för det första endast afses för *en* person. Sängar för gift folk kunna göras på så sätt, att, därest man ej vill ha tvänne särskilda, man dock har den gemensamma sängen i *tvänne* bäddar, om dagen uppbredd såsom en enda. Detta är såväl praktiskt som i många fall utmärkt för en god sömn.

Bruket med en massa bolstrar försvinner allt mera; icke allenast ur ekonomisk hänsyn, utan ock ur rent sanitär är det att föredraga att hafva en enda resårmatrass, af sådana som finnas på hotell, och hvilka äro utmärkta för ernäendet af en god sömn, särskildt svala om sommaren samt i hög grad nyttiga för unga kroppar under växtperioden, i det de befördra en rak kroppsbyggnad. Endast äldre personer eller sjuklingar borde begagna mjuka underdynor.

Hufvuddukden bör ej heller vara för mjuk, emedan dylika befördra stark värme åt hufvudet, hvilket hindrar en god sömn eller gör den mindre god.

Likaså får täcket ej heller vara för varmt eller för tungt. Det bör ej vara för tätt stickadt, emedan det då endast blir hårdt och tungt. Om vintern tillägges en mjuk filt.

Sänglinnet spelar en viktig roll i frågan om en sund sömn och estetikens fordringar. Det bör ej endast vara bländhvitt, då det påläggas, utan därtill ombytas, så fort denna egenskap upphör att vara förhärskande. Särskildt för feta, varmblodiga personer med stark hudutdunstning är detta af vikt att iakttaga.

Helst af hellinne bör det dessutom förses med vackra, breda spetsar och mellanspetsar jämte stora monogram i rött, hvitt eller rött och hvitt, sydda med korsstyggn eller i plattsöm. Örongåttens mellanspetsar kunna sättas i fyrkant, i rand vid sidorna eller på sned, allt efter tycke och smak. Likaså kan man ha dubbla örongåttedynor, den understa störst, den öfversta ytterst liten, bägge spetsprydda. Den minsta förses dessutom med en ytterspets rundt omkring, och denna är lämplig att använda som praktkudde på sängen i uppbäddadt skick.

Sängdraperierna kunna vara öfverestämmande med rummets dekoration i öfrigt. Väljes grönt, som ju anses bäst för ögonen, låter man dock undersöka tyget på kemisk väg, innan man använder det. Detta på grund af att arsenik ofta förekommer i denna färg. Eljes är mörkrödt i hög grad hållbart, blått synnerligen vackert och blågrått rätt fint.

Temperaturen i rummet är ej likgiltig. Hellre för låg än för hög, då det är konstateradt att en lägre temperatur är mycket befordrande för en god sömn. Danskar och tyskar ha oeldade sofrum, men vi svenskar äro mera klemigt uppfosttrade i denna punkt, och endast en stark fysik eller en från spädd ålder härdad kropp utstår detta utan risk.

Bädden bör helst beredas, så att dager kommer, om ej bakifrån, så åtminstone från sidan. Därjämte bör sängen ej placeras, så att hufvudgården och helst icke heller någon annan del komma för nära elden. Är det oundvikligt, så måste breda, höga och tjocka eldskärmar anskaffas. Ej heller får bädden placeras vid dragiga fönster, dörrar eller väggar.

Prydligt och praktiskt är bruket af broderade sängmattor, och den, som så vill, kan därtill lägga en liten elegant, af tjockt garn beredd, men det oaktadt lätt och mjuk fotmatta att lägga på fötterna ofvanpå täcket.

Om bolstrar med fjäder dock nödvändigt skola föredragas framför madrass, så må noga observeras, att endast *en* sådan dyna behöfs ofvanpå den vanliga undermadrassen, för frisk person alldeles *icke* någon s. k. länddyna, utan detta endast för svagare kroppar. Alla fjäderbolstrar måste mycket väl vändas och omskakas vid bäddningen.

Jag tror, att den som iakttar dessa ofvan uppräknade omständigheter, skall vinna både en vacker bädd och en god, sund sömn.

Ebon Hoi.

Maria Mitchell.

AF den astronomiska vetenskapens utöf-vare krävas stora ansträngningar och uthållighet, om de skola komma till några nämnvärda resultat; icke dess mindre finnas kvinnor, som skapat sig ett namn inom denna vetenskap på en tid, då vägen till intellektuell utveckling var mera törnbeströdd för deras kön, än den är det i dag. Vi kunna här nämna Caroline Herschel och Mary Somerville. Den sistnämnda sysselsatte sig blott med den teoretiska sidan af vetenskapen. »Det är möjligt, att Mary Somerville aldrig såg genom ett teleskop, men hon följde i sina matematiska undersökningar planeternas och stjärnornas vägar,» säges i en artikel i *Boston Women's Journal*, ur hvilken vi herat en del af nedanstående upplysningar.

Under gynnsammare omständigheter än någon af de tidigare kvinliga astronomerna arbetade professor Maria Mitchell, som i fjordog i Amerika. Hon föddes den 1 augusti 1818 på ön Nantucket, där så många af de mest energiska bland de Förenta staternas medborgare haft sitt barndomshem. Både på

fäderne och moderne var hon af ansedd gammal kväkarläkt. Hennes far sysselsatte sig på lediga stunder med astronomiska studier, och redan som liten flicka var hon hans assistent. Vid 28 års ålder upptäckte hon en komet. Detta gjorde hennes namn berömdt, och hon mottog den guldmedalj, som konungen af Danmark sexton år tidigare utfäst för den förste upptäckaren af en teleskopisk komet. Senare upptäckte hon flere kometer. Dessa och dubbelstjärnorna utgjorde en tid hennes specialstudium; och var i det hela en praktisk astronom och mycket ifrig vid sina teleskopiska forskningar.

År 1857 reste hon till Europa och besökte de mest bekanta observatorierna. Hon blef öfverallt hjärtligt mottagen och stiftade bekantskap med många berömda forskare, som hon senare korresponderade med. Hon besökte Levercier i Paris, Humbolt i Berlin, Mary Sommerville och sir George Airy i London. Hon var i flere dagar John Herschels gäst; han fattade stort intresse för henne och gaf henne många goda råd, då hon skulle bygga sitt lilla observatorium på Nantucket. År 1865 blef hon utnämnd till professor vid Vassar College och direktör för observatoriet.

Miss Mitchell har offentliggjort en mängd artiklar i vetenskapliga tidskrifter. Hon åtnjöt stort anseende och fick flere utmärkelser; hon var så t. ex. den första kvinna, som valdes till medlem af den amerikanska konst- och vetenskapsakademien.

Då hon var 70 år gammal och hennes helsa började svikta, ingaf hon sin afskedsansökan. Styrelsen för Vassar College nekade först att bifalla den och erbjöd henne tjänstledighet på obestämd tid, men senare utnämnde de henne till professor *emerita* och erbjöd henne ett hem i Colleet för lifstid; hon föredrog dock att flytta till Lynn, Massachusetts, för att vara tillsammans med sina systrar och deras barn, hvilka hon mycket höll af. Här byggde hon sig strax ett litet observatorium, men hon hann aldrig använda det. Hon dog den 28 juni 1889.

I henne mistade ej endast Amerika en af sina mest framstående kvinnor, utan också hela könets sak en af sina varmaste förkämpar. Hon var en särdeles skarp och praktisk agitator. Det berättas, att hon en gång blef tillspord, om hon äfven ville, att kvinnorna skulle ha rösträtt. »Naturligtvis,» svarade hon, »jag har så länge ansett, att det vore rätt och billigt, att kvinnorna hade andel i samhällets styrande, att det synes mig lika påtagligt som det första axiom, jag lärde i geometrin: en rät linie är det kortaste afståndet mellan tvänne punkter.»

Maria Mitchells lif är, som så många framstående kvinnors lif, ett gendrivande af det bakvända påståendet, att vetenskapliga studier skulle skada kvinnans väsen och utsina hennes känsla. Det var en lycka att känna henne, därom voro hennes bekanta ense, hon var godheten själf, umgänget med henne var välgörande och uppmuntrande; hennes privata bref gömde man som kostliga skatter, så fulla voro de af älskvärdhet, af friskt och gladt humör. Af sina unga studenter var hon beundrad och älskad. Hvarje år gaf hon en fest för dem på observatoriet, där det gick mycket muntert till; lustiga verser, för tillfället författade, såväl af professorn själf som de unga damerna, afsjöngos som oftast under skämt och glam. »Det var en vacker syn,» säger en af gästerna, »att se den ståtliga, gråhåriga professorn stå om-

ringad af de blomstrande vackra, jublande unga flickorna.»

Maria Mitchell har testamenterat en del af sin förmögenhet till Vassar College. Hennes efterföljare är professor Mary W. Whitney.

Nyttillträdande abonnenter

kunna mot insändande af 40 öre i frimärken erhålla **Iduns** julnummer med porträtt af tidningens redaktör och nitton af de mest framstående kvinnliga och manliga medarbetarne. Numret innehåller dessutom 20 sidor intressant och omväxlande text samt torde i detta afseende vara den rikhaltigaste jultidning, som någonsin utkommit.

Iduns månadsrevy.

Vanligen får »politiken» i tidningarnas spalter ej påräkna någon synnerlig sympati från damernas sida; den har nu en gång för alla fått namn om sig att vara »tråkig». Att så förhåller sig, kan emellertid lika mycket, om ej mer, vara tidningarnas fel som damernas. Ty nog eger väl nu för tiden den bildade kvinnan ett intresse, om än mer eller mindre lifligt, för samhällets företeelser både inom och utom vårt land; men visserligen kräver hon, att dessa företeelser skola ega allmänmänskligt kulturintresse, ej endast egna sig för politikernas, diplomatens, statistikernas eller historikernas specialstudium. Ur sådan synpunkt vill undertecknad fatta sin uppgift, då han för Iduns läsarinor vägar komma fram med en politisk månadsrevy.

En sådan revy är ingen romandiktning; dess mer eller mindre torftiga innehåll beror ej på författarens »skapande» förmåga, utan på själva händelsernas mängd och beskaffenhet. Nu förhåller det sig så, att det politiska materialet för januari månad är skäligen magert; och det rör undertecknad ej för. Lyckligt att så är; ty de stora krigens och revolutionerna äro nog högst intressanta, då man efteråt läser dem, men det är mindre trefligt och glädjande att lefva midt upp i dem.

Då fråga blir om den förflutna månadens företeelser, tänker man väl främst på »influansan», hvilken, liksom fordom koleran, från Ryssland utbredt sig öfver hela Europa. Ja visserligen invändes det, men någon *politisk* betydelse har väl ändå ej influansan. Icke så alldeles utan, våga vi dock svara, och vi skola gifva skäl därför. I Berlin, själfva centrum för storpolitiken, har, som bekant, den politiska barometern länge visat på ostadigt väder; det har märkts ett spändt förhållande till Ryssland, ett strängt misstroende till Frankrike, en fruktan för närmandet mellan dessa makter samt därtill i kolonialfrågorna en ej fullt pålitlig vänskapsuppgörelse med England. Ja, i själfva »trippelliansen» mellan Tyskland, Österrike och Italien, denna allians, som ju skulle utgöra »balansen» i Europa, har man ibland trott sig varna några dissonanser. Under sådana förhållanden motsåg man med någon spänning den sedvanliga diplomatiska nyårsuppvaktningen i Berlin. Och hvad fick man se? Jo de uppvaktande diplomaterna lyste denna gång på ett verkligen oroande sätt med sin frånvaro, så att det var tämligen ödsligt i den stora salen. Äfven stormakter, på hvilkas hållning mycket berodde, voro här orepresenterade. Var det politisk demonstration? Nej — *det var influansan*, som var nog ogrannliga att hemsöka äfven diplomaterna.

Till önskelig och tillfredställande förklaring kom det emellertid, med eller utan skriftvexling mellan kanslierna. Men i publicistiska och parlamentariska kretsar måtte oron ej så snart hafva lagt sig. Särskildt blef detta fallet i Italien, där konung Umberto måst offentligen taga till orda för att lugna den. »Jag kan försäkra,» yttrade han, »att freden icke i något hänseende är hotad. Det var en tid, då jag icke skulle vågat garantera den i 14 dagar; men nu kunna vi vara lugna, isynnerhet som det mellan Tyskland och Ryssland inträffade närmandet i hög grad befrämjar fredens bevarande.»

Äfven på annat håll har man haft politisk oro för influansans skull. Den lille konungen i Spanien har ju varit betänkligt, ja, på högst oroväckande sätt angripen af den impertinenta »ryska

snuftvan». På denne lille pilts lif beror icke blott den Pyreneiska halföns inre lugn, utan till någon del själfva Europas fred. Hans död skulle blifva signalen till en kamp om statsförfattningar, till en täflan mellan tronpretendenter, — ja, följdena skulle kunna blifva rätt vidutseende, helst som man på samma gång haft ministerkris och rösträttsagitation att dragas med i Spanien. Lyckligtvis blef äfven denna oro häfd; ty den unge konungen är utom all fara. Sagasta har lyckats bilda den nya ministären och rösträttsfrågan har lösts på bästa sätt med genomdrifvandet af en rösträttsreform, som i liberalitet lemnar intet öfrigt att önska.

Ännu mer har det andra riket på Pyreneiska halfön, det lilla Portugal, ådragit sig den politiskt intresserade världens uppmärksamhet genom sin morska opposition mot det mäktiga England och den spännande situation, som i följd därpå hotat uppstå. Det är ej alltid blott för landbesittning och ekonomisk fördel som ett folks passioner komma i rörelse; de historiska minnena kunna ock alstra en ömtålighet, som ej lätt att på minsta sätt säras. Så var för några år sedan fallet med Spanien, hvilket höll på att komma i konflikt med det mäktiga Tyskland för några polynesiska småöars skull. Så gick det nu äfven, då portugiserna kommo i hetsig uppsvallning öfver det insteg, som engelsmännen beredt sig i det afrikanska Nyassalandet. Hvarken Spanien eller Portugal hafva numera någon nämnvärd kolonialmakt, men minnet af den tid, då de egde en sådan, bevara de med stolthet, och de därmed förknippade anspråken fasthållas, äfven sedan hvarje hopp om deras tillfredsställande längesen är oåterkalleligt förbi. Portugal har ej längre i Afrika något herradöme, värdt att tala om, men det har haft ett sådant, och de vidsträckt kustländer, hvilka det en gång »tagit i besittning», betraktar det fortfarande som sina. Med stigande förbittring sågo därför portugiserna det britiska syd-afrikanska sällskapet utbreda sig i Nyassalandet. Denna känsla tog sig snart på våldsamt sätt uttryck; man hejade ångfartyg, tillhörande nämnda sällskap, och tvang engelsmännen att nedtaga den flagga, de hissat till tecken af territoriell suveränitet. Därtill kom våldet mot de engelska flaggorna i Makolololandet.

Ett sådant beteende förekom England, ungefär som om en kontorist skulle våga att för någon småsaks skull gifva firmans allsväldige principal ett slag i ansiktet. I en not från Salisbury, den engelske utrikesministern, hotades Portugal med ögonblickligt afbrytande af den diplomatiska förbindelsen, ja, äfven med »därutöver gående åtgärder», om det ej lemnade ögonblicklig upprättelse. England förde sålunda principalens språk, och som principal kunde det äfven på visst sätt betrakta sig. Allt sedan afslutandet af den Methuenska handelstraktaten 1703 har Portugals hela statsekonomiska existens varit beroende af England; detta beroende tilltog i följd af båda ländernas ställning till hvarandra under senare delen af Napoleon 1:stes tid; det ökades än mera genom det skydd, England gifvit åt den konstitutionella författningen i nyssnämnda lilla rike. Det säger sig själf, att Portugal som den mindre staten fick gifva vika i den statspolitiska konflikten. Det sökte dock äfven här »stå på sig» i det längsta; det begärde skiljedom, men England vägrade antaga någon sådan; det väddjade till stormakterna, men dessa vilja åtminstone ej synbart inblanda sig i tvisten. Därmed är emellertid saken ej utagerad; den har äfven sin handelspolitiska sida. I uppsvallningen af patriotism synes nu Portugal vilja frigöra sig från det kommersiella beroendet af England. Det har kontramanderat stora beställningar hos engelska industrifirmor och får väl sedan i sin ordning se sig om, huru det skall frigöra sig från det engelska kapitalets herradöme. Helt och hållet utan ryggstöd tycks det icke vara. I en allmänt spridd tysk skämttidning förekommer en kolorerad karikatyr, som belyser situationen. Det engelska lejonet är i fullt språng öfver Afrika och lägger däröfver sina breda tassar, mellan hvilka portugiserna försiktigt söka taga ställning, medan det anstörmande lejonet bakifrån fattas i svansen af en uniformerad krigare, hvars nationalitet tillräckligt röjs af pickelhufvan.

Om den sociala frågan blir mycket att säga nästa gång; nu är utrymmet redan för mycket anlitadt. Till januari månads konto hör dock det viktiga faktum, att socialistlagen ej gått igenom vid tyska riksdagen. Just ur antisocialistisk synpunkt måste man helsa detta resultat med bifall. Polisätgårderna hafva visat sig vara reklam för denna rörelse; skall den med framgång bekämpas, måste det ske på öfvertygelsens väg.

Hvem är nutidens mest uppmärksamade per-

son? Det är icke Bismarck, ännu mindre Boulanger; nej, det är Stanley. Efter långvarig oro fick man under sista månaden förlidet år underrättelse om framgången af hans senaste expedition. Under detta år hafva vi förnummit, huru han som segrare kom till Zansibar och däröfver (14 jan.) till Kairo; nu förestår hans festliga mottagande i Europa.

Åtskilligt mer kunde vara att tillägga för januari månad; men det må, i betraktande af det redan starkt anlitade utrymmet, komma som inledning till nästa månadsöfversikt.

Otto Sjögren.

Af d:r Emil Kleen ha vi erhållit den upplysningen, att det med detta namn undertecknade poem »Serenad», som förekom i Iduns senaste nummer, ej är af honom författadt.

Red.

April i februari.

Man har kallat oss nordens fransmän; vi få snart göra skäl för namnet nordens italienare. Tänk bara denna vinter, min fröken! Hur ofta har ni inte rullat upp er gardin i förhoppning att finna snöskimrande tak och termometern långt under fryspunkten. Men termometern har varit som besatt i år. Den måtte i sitt kvicksilfverhjärta gömma någon liten förälskelse från sommarn, efter som den är så varmblodig af sig.

Sommaren — ja, snart ha vi den här igen. Det är ju redan vår, full vår med soligt blå himmel, blåsippor ute i Djurgårdsskogen och ett vatten mellan Muséum och Slottet — ett vatten, som härmar Medelhafvet, där det speglar Capri och Vesuvs rökhyllar. Ja, det måtte vara vår — april i februari. Världen har nu så länge varit på tok, att det inte alls är att undra på, om exemplet till sist skulle smitta och naturen bli det också.

Men härligt är det i alla fall. Man vaknar upp som en fluga, som sofvit vintern öfver, och det är med en känsla af oändligt välbefinnande man andas in denna rena, milda luft. Den vårsolen — hur den kan förgylla allt — inte endast plåttaken, kronan på slottets flaggstång, masttopparna längs Skeppsbron, kyrkornas kors — utan också lynnet — hvardagslynnet.

Tag på er lilla förtjusande hatt, den där som kom julaftonen, inpackad som en liten hertig, så fint var det gjordt, men så kom den också direkt från Paris — eller från Labatt i Stockholm, hvilket ju är lika bra. Men tag på den i alla fall. Så er kappa, fodrad med mård, edra gants de Suède och er långa boa, som också jag hade godt af en gång — ni minns, när jag följde er hem från teatern den där kvällen, då det smällde till — pardon, frös på, vill jag säga.

Och nu er arm!

»Hvad tänker ni på, min herre?»

Nej, det är sannt vi ä' i Stockholm och inte i Paris, och jag är inte heller det minsta förlofvad med er. Det är synd, men det är en sanning.

Framåt således, min fröken, på vanligt sätt som ett par istadiga hästar, som inte ännu lärt sig dra jämnt! Vet ni, hvad —

»Säg ut!»

Det föll mig något in — vet ni hvad det är för väder i dag?

»Ni ä' lustig!»

Visst inte — det är Lidingöbroväder. Känner ni då inte i tankarne, hur godt det skulle smaka, stufvad lake och gammalt rhenskt, att

spisa på den soliga verandan, med fjärden glittrande framför oss...

»Men, min herre...»

Herregud, det är luften, vår luften, som gör mig yr i hufvudet. Ni med mig på Lidingöbro... lake och Johannisberger... det vore världens sista dag — hvad skulle alla edra tanter säga?»

»Ni måste vara förnuftig!»

Förnuftig — ja, min fröken, jag vill vara förnuftig, men det har sig så svårt. Se då på alla dessa unga damer, eleganta, korrekta, se hur denna fläkt af berusande sydlig vår kommer deras ögon att tindra, läpparne att le, farligare, skälmskare än vanligt — men låtom oss vara förnuftiga! Ingen lake, ingen Johannisberger — en bakelse och en kopp choklad inne hos Hellbachers —

»Nej, ingenting — ingenting alls!»

Men jag trodde...

»Ni har trott galet — tror ni världen ens tillåter en ung dam att äta bakelser och dricka choklad inne på ett konditori med en ung herre? Nej, det går visst inte an! Det är i balsalen vi i tusen små friheter få ta skadan igen — i balsalen äro vi fria, där tar konvensansen sig en lur, emedan den tror sig så säker.»

Akta er, min fröken, ni ironiserar...

»Ack ja, det är vår luften, som ni själf sa'. Låt oss gå ut... långt ut... öfver Skeppsholmen ända ut till den sista klippan på Kastellholmen... där andas man friare.»

Hvad tänker ni på?

»På att drömma, att jag lefver... att våren har kommit på fullt allvar, utan att, som den nu kanske gör, narra oss april... april i februari... att vildgässen ha kommit... att svalorna bygga bo... att ångbåten för mig långt — långt dit ut, där jag kan se hafvet...»

Alldeles som Ibsens Fru från hafvet...

»Ack, Ibsens hafsfru finns hos oss alla; det är det underliga, det okända, det berusande fria, det är...»

Vår luften, som söker... den för med sig så många gamla drömmar — helst när man är tjugo år...

»Och lefver som i ett kloster hos fyra tanter!»

Ja, så är det!

Daniel F—m.

Nellie Bly —

se där ett namn, som på senaste tiden öfver hela den bildade världen väckt det lifligaste intresse och varit snart sagdt dagligen på tal. Vi förmoda ock, att knappast någon af våra läsarinna finnes, som ej i pressens spalter mött intressanta redogörelser för den unga amerikanskans ovanliga bragder, nu särskildt senast hennes resa kring jorden på 72 dagar, genom hvilken Jules Vernes bekante Phileas Fogg för evigt ställts i skuggan.

I förra veckan återkom miss Bly från sin uppseendeväckande färd via San Francisco till New York, genom hela den stora nordamerikanska världsdelen helsad med jublande ovationer som en af vår tids ovanligaste representanter för kvinnlig företagsamhet, djärfhet och energi. Nellie Bly är dock ännu en helt ung kvinna på föga öfver 20 år.

Omedelbart efter hennes återkomst afsände Iduns redaktion till den stora New-Yorktidningen »The World», på hvars bekostnad miss Bly företagit den enastående färden, kabeltelegram med anhållan om hen-

nes porträtt. Vi ha haft nöjet på samma väg möttaga miss Bly's personliga svar, det hon omgående till Iduns läsarinna afsändt sitt porträtt, hvilket kommer att införas, så snart det hunnit hit anlända och reproduceras.

Om circa 14 dagar hoppas vi sålunda kunna bjuda våra läsarinna på *det intressanta originalporträttet af Nellie Bly.*

Smånotiser från kvinnovärlden.

En dockutställning. Englands första kvinnliga läkare, Elisabeth Garrett Anderson, öppnade för omkring 15 år sedan i London ett sjukhus för kvinnor, där läkarevärden såväl för de på stället vårdade som vid den talrikt besökta kliniken bestredes af henne själf och andra kvinnliga läkare. Sjukhuset har alltjämt underhållits genom frivilliga bidrag och inkomsterna från någon konsert eller bazar jämte de mindre afgifter, som erläggas af hvar patient. Så småningom har utrymmet i det för ändamålet inköpta huset vid *Marylebone Road* visat sig otillräckligt, och förra året lade prinsessan af Wales grundstenen till en ny, större och ändamålsenligare byggnad. Medel till denna nybyggnad hafva skänkts af flere för saken intresserade personer, men ännu behöfves en större summa, och för att anskaffa denna kommer en bazar att anordnas i den nya byggnaden den 29 april d. å. En afdelning af bazaren är afsedd att tillika utgöra en utställning, egen i sitt slag, af dockor, dockmöbler, dockkläder m. m., och för att göra denna så rikhaltig som möjligt erbjuder utställningskomitén *22 pris, hvardera å 9 kr.*, samt ett första pris å *95 kr.* och tvänne andra pris, hvardera å *57 kr.* Närmare plan och regler för täfingen kunna erhållas genom *fru J. A. Westerberg*, Kungsporsäven 15, Göteborg, eller *fröken Lotten Lagerstedt*, Hvitfeldsplatsen 7 darsammastades. Man vägar göra sig den förhoppning, att bidrag till dockutställningen skola inflyta äfven från Sverige. Och detta hopp näres af tanken på att mer än en lidande *svenska* sökt och funnit hjälp å detta sjukhus och med tacksamhet minnes det välvilliga deltagande hon där fått åtnjuta.

Teater och musik.

Kungl. operan. Sjette symfonikonserten egde rum sistl. lördag med biträde af den framstående och med rätta härstädes så högt uppburne violoncellisten *Frans Neruda*, hvilken äfven denna gång i ett af honom själf komponerad konsertstycke lade i dagen de solida egenskaper, som göra honom till en af nutidens mest framstående exekutörer på sitt svåra, men tacksamma instrument. Programmet inleddes med Dentes i Berlin prisbelönta d-moll-symfoni, korrekt och i klassisk stil hållen, med korta, melodiosa och väl genomförda satser. Kompositören, som själf ledde utförandet, helsades med lifliga applåder. Konsertens intressantaste nummer var otvivelaktigt det sista, emedan det för oss presenterade en här alldeles ny tonsättare, den i utlandet högt uppburne ryssen *P. Tschajkowsky*. Den nu framförda symfonien (g-moll) tillhör visserligen hans ungdomsarbeten, men vittnar dock tillräckligt om, att man här har att göra med en tonsättare af rang. — Programmet utfylldes af *hr Lundqvist*, hvilken förträffligt tolkade Södermans vackra ballad »Tannhäuser». Salongen var fullsatt och bifallet efter alla nummer lifligt.

Måndagens föreställning af »Lakmé», gafs för utsåldt hus och bevistades af konungen med uppvaktning, jämte ett antal inbjudna damer och herrar.

Första föreställningen af Meyerbeers »Robert af Normandie» vid dess nu förestående repris kommer att gifvas som recett för *Kungl. teaterns pensionsinrättning*. Under inföjning äro: *Verdis* »Othello», *Rossinis* »Barberaren i Sevilla» och *Mozarts* »Figaros bröllop».

K. dramatiska teatern har redan upptagit ett nytt stycke, ehuru den ännu alltjämt i »Chamillac» har en gifvande kassapjäs. Det nya stycket »På nåd och onåd», komedi i fyra akter af Giuseppe

Giacosa, öfvers. från italienskan, är en salongs-komedi, synbarligen gjord af van och rutinerad hand. Sitt största intresse har det väl däri, att det gifver tvänne af Dramatiska teaterns skådespelarekrafter tillfälle att visa, den ena, *fru Fahlman*, mera bepröfvad, hvilken verkligt god och framstående skådespelerska hon är, den andre, *hr Skånberg*, att man om honom kan hysa de bästa förhoppningar, att han en gång skall fylla den mycket viktiga platsen som förste älskare vid den scen, där han som bäst nu håller på att förtjäna sina sporrar. Herr Skånbergs utförande af Sarnis roll måste nämligen betraktas som ett afgjordt steg framåt, liksom fru Fahlman i marksinnan Elenas roll gifvit oss en förträfflig skapelse, som väl torde få räknas till hennes allra bästa. Dessa de båda hufvudrollernas innehafvare belönas ock med de lifligaste applåder. Öfriga rollinnehafvare, bland hvilka särskildt måste framhållas *hr Personne* som damernas outröttlige riddare Filippo Landucci och *hr Hillberg* som den allvarlige D'Almena, fyllde väl sina platser. Spelet är synnerligen jämnt och iscensättningen berömvärd. De, som hafva tillfälle att se stycket, böra ej försumma det.

Biltog, drama i 5 handlingar, af *Edvard Fredin*, har utkommit i bokhandeln på hr Albert Bonniers förlag. Stycket, hvilket är af synnerligt intresse såsom den enda fullbordade dramatiska produkt af den unge alltför tidigt bortgångne skalden, har ock i dagarne uppförts på Svenska teatern, hvars krafter dock ej räcka till för ett tillfredsställande återgifvande af detsamma. Rolfs (den biltoge) och Ellas rollinnehafvare förenade dock med en tämligen riktig uppfattning af sina roller ett ganska godt och jämnt utförande. Fru Dorsch, som ju ofta vid Dramatiska teatern haft tillfälle visa förträffliga egenskaper som skådespelerska, passade ej väl i den styfsinta bonddottern Margits roll. Innehafvarne af ett par biroller, *hrr Ljungqvist* och *Borgström* som resp. lappen Torkel och soldaten Björn förtjäna att omnämnas.

Stycket, som har många förtjänster, är en god folkföreläsning från det bekanta Delsbo i Helsingland från århundradets början. Tack vare goda råd och förträfflig hjälp af Nordiska museets styresman dr Hazelius har teatern äfven lyckats åstadkomma en hvad dräp och öfriga agremanger beträffar förträfflig och stilenlig uppsättning.

Besegrad.

Berättelse af *Elisabeth Kuylenstierna*.

Bordet stod dukadt midt på golvet, och solen sken så vänligt in öfver den hvita, fläckfria duken, det blanka silfret, glaset med sina mattslipade ränder och tallrikarne med de kinesiska landskapen på.

Vid fönstret satt ett ungt fruntimmer och stoppade strumpor. De små hvita händerna flögo snabbt upp och ned och täckte hål efter hål med jämna, ordentliga stoppar. Ibland suckade hon, såg på klockan, därefter oroligt ut på gatan, och så arbetade hon ifrigare än förut.

Ändtligen ringde det. Hon ilade ut i tamburen och helsade med innerligt smekande röst: »God middag käraste min Åke!» Ett något strävt »goddag» ljöd till svar, och strax därefter inträdde de båda makarne i salen. Han var lång och ståtlig, med högbyret hufvud och en vacker, hvit panna, öfver hvilken det tjocka mörka håret låg lätt tillbakakastadt.

Hon var liten, späd och ljus, med något af verklig kvinna i hela sitt väsen.

Han satte sig genast vid bordet och trummade otåligt på bordskanten.

»Nå Signe, huru länge ska' jag behöfva vänta?»

Hon höll på att lägga ihop sitt arbete, men svarade undfallande:

»Du ska' inte behöfva vänta alls, snälla Åke.»

Hon gick skyndsamt ut och återkom snart med en soppterrin.

Det var en egenhet hos Åke, att ingen jungfru fick passa upp under måltiderna; det föreföll hemtrefligare, att frun skötte det själf.

Under en lång stund hördes ej annat än skedarnes skrammel.

»Det är vackert väder ute,» sade Signe för att afbryta tystnaden.

»Ja,» han såg upp från sin tallrik ett ögonblick, sedan tömde han lugnt ett nytt skedblad soppa.

»Tror du, att det fryser på i natt,» frågade hon åter helt omotiveradt.

»Ja, det kan ju hända.»

Det flög ett leende öfver hans stränga drag, ett sådant där förströdt, öfverlägset leende, som man egnar ett älskadt, bortskämdt barn, hvars frågvisa naivitet man finner tröttande och besvärlig att tillfredsställa. »Få vi in steken snart?» frågade han.

»Ja,» hon gick åter ut och satte sig, sedan hon serverat sin man, med en sorgsen min vid bordet. Hon ritade med gaffeln märkvärdiga figurer i såsen och lade tankspridd upp köttbitarne i pyramidform, och så sade hon brådskande:

»Du ska' hålla föredrag i afton, fanns det ingen biljett öfver.»

»Nej,» svarade Åke tvärt; »för öfrigt är det inte värdt, att du blir modern, kära Signe. Du har full sysselsättning hemma, och dessutom är ämnet ingenting för dig. — »Kvinnans förtryck» — hvad förstår du väl af det?»

Han smulade otåligt sönder en brödbit.

»Men,» började Signe, »jag skulle bra gärna vilja läsa det, om jag kunde få.»

»Det är någonting, som du ändå inte fattar. Livvet är något helt annat än ett solljust, väl ombonadt rum, men när en och annan individ är nog lycklig att få gå genom världen med lugn i själen, vet jag inte, hvad det skulle tjäna till att själfvilligt skingra det.»

Han torkade sig omsorgsfullt om munnen, reste sig upp, och sköt lugnt in sin stol. Signe hade blifvit blossande röd, och tårarne stego henne i ögonen. Hon reste sig häftigt och kom fram till honom.

»Anser du mig för intet, alldeles intet?» frågade hon upprörd och grep lidelsefullt om hans arm.

Åke såg förvånad på henne och sade kallt:

»Jag anser dig för en liten toka, det är alltsammans, men det går alltid så med kvinnor, hvilka aldrig lära att tänka och handla själfva; släpper man dem en gång ur famnen, skrika de och vilja upp igen. Bäras, bäras igenom hela lifvet och vyssas till ro, när de gråta. Hvarenda leksak de peka på, skola de ha, annars bli de nervösa.»

Han vände sig häftigt om på klacken.

»Men jag önskar ju så innerligt att få blifva nyttig.» Hon såg klagande på honom.

»Hvad kommer åt dig, kära barn, som inte låter mig smälta maten i fred? Inte nekar jag dig att vara nyttig. Var så god!» Han log ironiskt.

Hon kände sig alldeles tillintetgjord af denna lugna öfverlägsenhet. Det inträdde en hastig reaktion i hennes upphetsade känslotillstånd. Nu skulle hon ha velat kasta sig i hans armar och bedja med ett barns förtroendefulla hängifvenhet: »hjälp mig då!» — men hon vågade det ej.

Han stod där så hög och mäktig, förstån-

dig och allvarlig. Det var vältalaren, var den världsberömda vetenskapsmannen, hon hade framför sig. Hon sänkte blygt, nästan litet skamsen hufvudet och började tyst ställa in silfret.

Han stod kvar; efter en stund frågade han:

»Är fracken borstad?»

Signe rycktes hårdhänt ur sitt ömtåliga känslolif, men hon kämpade tappert att åter blifva sig själf och tvingade slutligen ett kort »ja» öfver sina torra läppar.

»Tack, det var bra.» Han gick in till sig. Signe satte sig åter vid arbetet.

Om några minuter kom han ut färdigklädd. Hon hjälpte honom på med öfverrocken, uppfångade en förströdd afskedsskyss på pannan, och så var han borta.

Nu var hon ensam igen, »alltid ensam», tänkte hon bittert. Hon ville ej lemna rum för den tanke, som sökte sig plats hos henne, att det var hon, som blef förtryckt och undanskjuten, betraktad endast som ett oundvikligt plagg. Skulle hon också bli bortkastad som hans gamla rock, när hon icke mera orkade hålla hans hem pryddligt. Hon lefde igenom alla hans framgångar, hon ordnade de dyrbara presenter, som från alla håll kommo den aktade vetenskapsmannen till handa. Han visste så väl, att det var hennes glädje att få offra sina krafter för honom, och tyckte säkert, att han lönade hennes omsorger dubbelt genom den återglans, som hans världsrykte spred öfver hans lilla obetydliga hustru.

Hon hade dock en gång egt honom, men han hade gått ifrån henne, där ute i det stora, arbetande lifvet, som hon icke kände; hemmet hade alltid varit hennes verkningskrets. Men när han tum efter tum kom allt längre bort ifrån henne, började hon att vilja lära känna detta omätliga drifhjul, i hvilket kuggar lycka och olycka, fröjd och smärta hvirfla omkring i ett evigt kretslopp.

Hon hade nu fått sitt arbete färdigt och gick för att lägga in det i hans byrålåda. Hans tvänne rum voro de största och komfortablaste i den lilla våningen. För dörrarna sutto tunga, konstnärligt upphängda draperier, och stegen dämpades af mjuka, tjocka mattor. Under skrifbordet låg en tigerhud utbredd, och den bekväma skrifstolen med sitt broderade öfverdrag var till hälften framskjuten.

Det inre rummet var mörkt, men här, i arbetsrummet, var taklampan tänd och kastade ett mystiskt, grönaktigt sken öfver föremålen. Allt var stilfullt och elegant. Skriftyget af silfver glänste blankpolerat och putsadt. Breffpressen var omsorgsfullt dammad och den gröna vaxduken fri från hvarje fläck.

Signe drog ett djupt andetag. Här inne bodde säkert stora andar. Hennes blick föll på några pappersblad, som fallit ned på golvet. Hon tog upp dem, strålände glad. Det var hans skrifter, kanske just det föredrag han höll i afton.

Ja, där stod det ju »Kvinnans förtryck». Hon började ifrigt läsa. Ett sådant egendomligt, djärft sätt han hade att kläda sina tankar i ord.

(Forts. och slut i nästa nr.)

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

Förslag till matordning för veckan 9—15 febr.

Enklare bord.

Söndag: Soppa på höns; höns med ris och kurrysås; choklad-blanc-manger.

Måndag: Potatissoppa; boeuf à la mode.

Tisdag: Italiensk chipolataragu (se nr 4); soppa på berberis med mandelklimp.

Onsdag: Polsk soppa; stufvad lake.

Torsdag: Hvitkål med frikadeller; pannkakspudding.

Freitag: Oxrullader; äggmjölk.

Lördag: Engelsk köttstufning; fisk-soppa.

Recept.

1) *Choklad-Blanc-manger*. I 3 deciliter vatten kokas 425 gr. vaniljchoklad och då chokladen är smält läggs däri 12 à 16 skifvor gelatine, som får smälta i den kokande chokladen, hvilken därefter upphålles och ställes att svalna något. 10 deciliter gräde vispas tillsammans med 106 gr. socker. Då blandningen blifvit tjock, vispas den emellertid afsvalnade chokladen däri, upphålles i kristallskålar och får kallna. Observeras bör att gelatinen flere timmar bör ligga i kallt vatten, eller till och med ett helt dygn, förinnan den skall användas, på det den bäst smak, gelatine alltid har, må utdragas. Därefter silas den från vattnet, då den skall användas.

2) *Polsk soppa*. En god buljong kokas med tillsatts af flera goda rödbetor. Till 3 liter buljong tagas ungefär 3 deciliter rödbetor skurna i fina strimlor, hvilka få ligga en stund i ättika, blandadt med litet vatten. Smör fräses i en kastrull. Sedan rödbetorna silats från ättikan, sättas de att koka i smöret och få koka tills de äro mjuka. Under tiden afredes buljongen med smör och mjöl, samt får därpå koka upp några gånger och blandas tillsammans med omförmälda rödbetsstrimlor, hvarefter den uppkokas och är färdig. En rå rödbeta rifves på rifjärn och därpå hålles litet ättika, som får stå att draga, tills ättikan fått en grann röd färg. Härpå silas litet i anrätningsskålen, jemte litet sur gräde. Soppan slås härtill, vispas väl om och är färdig att serveras. Skulle den vara för sur, kan något socker tilläggas. Till soppan serveras sviskonkorf och bohvetegröt, formad till små bollar, hvilka stekas gulbruna i smör.

3) *Engelsk köttstufning*: I en osmord blecklåda radas hvarfals skifvor okokad kött och rå potatis, hvarefter lådan fylls med vatten och gräddas i ugn. Om man så vill, kan man tillägga något lök och peppar äfvensom salt.

Våra barn.

Många dåliga vanor vid skötandet af små barn äro ännu outrotade, men ingen är kanske så farlig som den att sätta sig framför brasan med de små, oklädda. Betänk hvilket drag, som uppstår just där, om en person händelsevis går i dörren till nästa rum, eller om dörren står öppen och kanske spjället i det angränsande rummet också är öppet.

Låt inte barnsköterskorna använda gamla osnygga svampar. S. k. tvätt-lappar äro obekväma, bättre att sy vantar af treflig kyprad handduksväf, ungefär 20 cm. långa och 26 cm. vida. En söm, en fall och en band-ögla att hänga dem uti — besväret är ej stort, men den, som har flere barn, behöfver minst ett dussin vantar.

Maja.

Bostaden.

Ett lätt sätt att pryda möbler (af mahogny eller valnöt) med sniderier

är att på det blankpolerade träet upp-rita ett plant renaissance-ornament, i vars konturer skäras med sirjarn; i botten piqueras.

Maja.

Mången tror, att den osunda fukten efter skurning aflägsnas genom att endast elda i rummet. Därigenom tor- kar nog golvet, men fukten fäster sig vid väggar, tak och möbler; — vädra ut duktigt först, elda sedan!

Maja.

Husgerådet.

Att göra gammalt, mycket användt porslin som nytt igen. En porslins-servis får ofta ett mycket obehagligt utseende, då den varit i bruk under årtal. Emedan glasyren är afnött, blir den spruckna ytan ofta smutsgrå, och äfven med den mest omsorgsfulla tvättning kan man ej få bort denna färg. Tillreder man likväl ett fläck-vatten genom att upplösa för 10 öre soda, för 10 öre kloralkali och för 10 öre syrsalt i kokande vatten och låter alla ingredienserna koka upp tillsam-mans, kan man därmed få bort alla dessa gråa fläckar. Man håller litet af fläckvattnet på en djup tallrik, doppar en tämligen stor borste i detta och bestryker det porslin, som skall rengöras, en gång därmed. Man låter det sedan stå en stund på detta sätt för att det gråa skall bättre upplösa, upprepar denna behandling några gånger och borstar därpå duktigt med samma borste, då den obehagliga färgen snart försvinner. Naturligtvis måste man sedan skölja och tvätta porslinet grundligt i varmt vatten. Använder man detta förfaringssätt ordentligt, blir porslinet åter bländande hvitt.

X. X. X.

Sönderslaget porslin och glas, som ej efteråt varit i vatten, lagas säkrast med diamantkitt. Finnes på alla apotek. Det sönderslagna upphettas, likaså kittet, hvarefter detta påstrykes. Är ej på-litligt, sedan flaskan varit uppvärmd flera gånger.

Maja.

Skafferiet.

Säkert sätt att förvara oxstek länge. Späcka steken med fläsk, förväll den hastigt i $\frac{3}{4}$ vatten och $\frac{1}{4}$ ättika samt peppar och lagerbärsblad. Låt sedan spadet koka en stund och slå det öf-ver steken, sedan det kallnat. Se till att det står väl öfver både genast och en tid efteråt. Får gärna stå, där det fryser.

Maja.

Några ord om kork och andra medel att täppa tiff buteljer och glasburkar. Att öl eller bornerande drycker bli dufna eller syltade saker börja jäsa, beror inte alltid på, att dessa äro då-liga, eller att de syltade sakerna ej kokats tillräckligt omsorgsfullt, utan har ofta sin orsak i sättet, hur man täpper till kärnen. Till öl, som man själf tappat, bör man använda riktigt bra och mjuka korkar och hällre gifva litet mera för dem, emedan torra korkar eller en sämre sort icke är lufttät, utan låter kolsyran tränga ut och luften in. Ett bra medel är att bestryka korkarne med paraffin eller med vax, hvarigenom luften hindras att tränga in. Blåsor och pergament-papper bör man lägga några dagar i glycerin, hvarigenom de bli mjuka och porerna äfven tilltäppas. Sedan blåsorna legat i glycerin, pressar man ur dem väl och torkar dem ytterligare litet mellan läskpapper. De blifva då ej hårda och kunna användas flera gånger. Glasproppar bör man ingnida med paraffin, för att de ej skola fastna.

Alma.

Matlagning.

Stekt hvitkålshufvud. Ett stort hårdt kålhufvud afskåres alla gröna blad, och med en smal uddhvass knif bortsåres stocken. Hufvudet ombindes med se-

gelgarn, hållet efter stocken fylls med en bit smör; litet peppar, salt samt en sked sirap tillika med en sked smör sättes i en stekgryta att på sakta eld brynas. Spädes sedan med buljong eller kokt vatten, men blott litet i sänder. Då hufvudet kännes löst, när man förer en gaffel igenom det, så är det färdigt att serveras med bräckt skinka eller köttbullar. Kålshufvudet kan äfven fyllas med köttfärs, blott man då gör urhålkningen större.

Ina.

Tunna pannkakor. 33 cl. (1 kvarter) sot gräde vispas med litet socker, 16 cl. (2 jungfrur) hvetemjöl, 4 äggulor samt 16 cl. (2 jungfrur) skiradt smör. Nu spädes smeten med 33 cl. (1 kvarter) friskt vatten. Pannkakslaggen smörjes första gången, ej vidare. Dessa pannkakor gräddas så tunna, att de ej behöfva vändas, ty de blifva ändå styfva. Man kan vika dem öfver en trädpinne som tunnran eller hur man behagar.

Ina.

Kabiljo-pudding. Fiskens bultas, för-välles och hackas, uppblandas med lika mycket i mjölk förvällda risgryn, 4 à 5 ägg, litet socker, hvitpeppar, salt samt några skedblad skiradt smör. Gräddas i ugn, men formen bör stå i vatten. Serveras med röd smörsås.

Ina.

Efterrätter.

Tårta. Tag tre styfva pappersark och rita en cirkel på hvardera, så stor som tårten önskas och klipp 6 cm. (2 tum) utanför cirkeln. Tag så en knif och vecka kanten, ett veck på hvarje tum (hvar tredje centimeter) ungefär; följ linien noga och träckla till sist rundt om kanten, så att den ej kan gifva sig ut. Nu äro formarne färdiga. Smörj dem väl med skiradt smör.

Väg 6 st. ägg och tag lika vikt socker, vispa en timme. Tag ur vispen och rör uti lika stor vikt hvetemjöl, dela smeten i de tre formarne och grädda i varm ugn. Om kakorna höja sig ojämnt, hjälpes det lätt med en hvass knif. Tag sylt eller vaniljkräm att lägga mellan och lägg den öfversta kakan med botten upp. Kanterna jämnas med en knif. Glaceras med vatten-glasyr och garneras med sylt och ägg-hvitglassyr.

Inläggningar.

Ett utmärkt sätt att förvara spenat. Spenaten plockas och skällas väl (inga felaktiga och gulnade blad medtagas), förvälles hastigt i kokande vatten, hvare en bit soda lagts, upptages och utbre-des på linne, och sedan den kallnat, urkramas vattnet mycket väl. Därefter lägges man ett hvarf spenat och ett hvarf fint salt (saltlagret så tjockt, att det täcker spenaten) i en träbytta, tills den är nästan fylld, hvarefter man packar väl. En träbotten, som går ned i byttan, lägges på spenaten och ofvanpå denna en tyngd. Första och sista hvarfven måste vara saltlager. Spenaten står sig, sålunda behandlad, året om.

När man sedan vid begagnandet lägger spenaten i ljumt vatten och om-blyter detta ofta, drages saltet hastigt ur spenaten.

Anna.

Hushållet.

Fläsk bör ligga i riklig lake året om, men fram på sommaren bör laken upp-kokas och skummas samt kan åter på-hållas. En tyngd lägges öfver fläsket, att det ej flyter, ty då härsknar det. Kan ställas i svalt rum (ej kallare). Locket skall alltid ligga öfver, dock ej helt slutet. Så behandlad fläsk håller sig godt flere år. Att före stekningen lägga det (afskuret) en minut i kokande vatten, ger åt fläsket en mycket god smak. Laken kan före kokningen, om så behöfs, tillsättas med salt och vatten.

Stina.

Handarbeten.

Att sticka nya »hälar» i gamla strum-por sker bäst på följande sätt: den gamla hälen klippes ur och maskorna upptagas på 4 stickor. »Hälen» stickas sedan på samma sätt som »tån», den blir kanske något rundare än i van-liga fall, men ändå rätt behaglig.

En gammal mamsell.

Fönsterträdgården.

Mot »mjöldagg» hos rosor nytjas svafvelblomma — köpes på apoteken — hvarmed de öfverpudras, sedan de först blifvit öfversprutade med vatten. Fullt tillfyller är visserligen ej detta medel, men något annat är ännu ej bekant.

Viola.

Insektspulfver, hvarmed törnrosorna bepudras, är ett godt medel mot vissa slag af ohyra, särdeles de gröna blad-lössen, de vanligaste snyltgästerna. Pulfret jemte den döda ohyran böra genom spritning med rent vatten af-lägsnas efter ett dygns förlopp. En del större insektslarver, som inrulla sig i de späda bladen och uppåta dem, uppökas och bortplockas. En dekolt benämnd »insecticide», som finnes att köpa hos fröhandlarne, är äfven ett verksamt medel mot ohyra, men måste användas med en viss försiktighet, när bladen lätt förderivas, om det ej ut-spädes tillräckligt.

Viola.

Väfning.

Treffligt och starkt bomullstyg till gosskläder. Tag mörkt och ljumt bom-ullsgarn n:o 20. Varpa med tre trå-dar — tre hvarf med ljumt, tre hvarf med mörkt — alltså nio trådar i raden. Låt tre trådar följas åt i solf och sked; tre i solf, tre i tand. Spola tre trådar tillsammans och slå in två gånger med ljumt och två gånger med mörkt. Solfva ingenstädes orätt, det blir ej endast felrand, mönstret vänder sig upp och ned.

Maja.

Allmännyttigt.

Medel mot brännskada. Så snart man brännt sig, skall man så fort som möjligt anskaffa litet kolsyradt vatten, slå detta öfver det skadade stället. All värk försvinner, och intet fullt märke blir, när sårskorpan fallit bort.

Hildur.

Läkareråd.

Carlmanda. Då ingen värk eller smärta förefunnits eller förefinnes, är det väl mindre troligt, att sjukdomen är reumatism. Snarare är det väl fråga om något nervlidande; af hvilket slag är oss omöjligt att utan under-sökning afgöra, liksom ock att tillräda någon behandling. Viktigt är väl i alla händelser, att han en tid afhåller sig från alla skrifgöromål.

Naomi. Fräknar kunna nog säkert aflägs-nas, men därför fördras så starkt verkande medel, att deras användning måste öfvervakas af läkare. Mildare medel äro osäkra och mä-ste i alla händelser användas mycket lång tid för att göra någon verkan. Ett sådant medel är en blandning af 50 delar bittermandel-emulsion, 5 delar benzocetinktur och $\frac{1}{2}$ del sublimat, hvilket penslas på 2—3 gånger dagligen. Med-let fås ej utan läkares recept. Genom för-siktiga ingniddningar af grönsåpa kan man ock framkalla en affjällning af öfverhuden med fräknarna.

Ruth. Just de födoämnen, Ni säger, att flickan ej förtär, äro för henne de lämpligaste och böra tills vidare utesluta användas i små kvantiteter hvar tredje timma. Gif henne dessutom morgon och afton ett punschglas kallt Carlsbadervatten.

24 år. Då mage och lungor äro friska och tänderna väl skötta, måste detta obehag bero på en kronisk halskatarr, hvaraf Ni tycks lida, och som Ni bör låta läkare behandla, då gurgling ej hjälper. Adress: Hamngatan 1 B, dr O. Håkansson, mottagningstid $\frac{1}{2}$ 1—3.

Nyförlofvad flicka. Se svar till Naima i nr 5.
Ruth. Tag på kvällen en tesked samman-satt lakrispulfver. — Det torde vara skal att låta läkare göra en underlivsundersökning.
Namnlös. 1). Undvik så vidt möjligt alla tankar åt detta håll. Förströ Er med arbete, läsning, umgänge. Vistas mycket ute. Tag tills vidare hvarje kväll efter kvällsmåltiden 1 $\frac{1}{2}$ gram bromnatrum. 2). Ja.

En prenumerant 1). Se svar till Naemi i detta nummer. 2). Ni begär råd för förstoppning. Detta onda kan hafva flere orsaker. I många fall beror förstoppningen på en kronisk tarmkatarr, i hvilket fall den vanliga plågar omvexla med diarré. Vidare kan förstoppning bero på ett allmänt svaghetstillstånd hos kroppen i sin helhet, så t. ex. vid hvarjehanda kroniska sjukdomar af svårare art, och på ett dylikt svaghetstillstånd med återverkan på tarmkanalen torde ock den vid bleksot så vanliga förstoppningen bero. Dessutom kunna sjukdomar i nervsystemet, speciellt i hjärna och ryggmärg, vara förbundna med förstoppning; hit hör ock den på hysteri och nervsvaghet beroende formen. Men utom förstoppning på grund af ofvan antydda orsaker, ges det också en annan form — och dit torde ert onda få räknas — där förstoppningen är så godt som det enda symptomet, och personen i fråga känner sig fullt frisk eller möjligen klagar öfver lättare huvudvärk eller »tryck åt hufvudet», kalla fötter och händer o. s. v. Ofta fästa hithörande patienter vida mera afseende vid sitt onda, än det verkliga förtjänar, ty det behöfver visst icke antyda något sjukligt, att man ej har öppning för hvarje dag, och experimenterandet med alla möjliga afföringsmedel bringar i sådana fall långt mera skada än gagn.

Hvad *behandlingen* beträffar, så måste den samna på grund af de mångfaldigt växlande orsakerna blifva väsentligt olika i de olika fallen. Läkaren kan således ej gifva ett samsvetsgrannat råd åt en patient, som utan vidare blott begär »ett medel mot förstoppning». Föreligger en tarmkatarr måste denna naturligtvis i första rummet metodiskt behandlas, liksom andra föreliggande sjukdomar (t. ex. bleksot), som betinga förstoppningen. Af det ofvan sagda framgår också, att det ej heller ges en diet, som lämpar sig för alla fall af förstoppning. I allmänhet verkar kokt frukt (isynnerhet katrinplommon) lösande; liksom groft bröd (t. ex. s. k. Grahambrod); dock fördrar dess användande friska digestionsorgan i öfrigt. Stillastående lefnadssätt bör så vidt möjligt undvikas, och man bör i mån af krafter taga riklig motion i det fria. Viktiga hjälpmedel äro massage och sjukgymnastik, i många fall äfven elektrisk behandling och kallvattenkursbehandling. — En gammal god regel är, att man bör söka vänja sig vid en bestämd tid för afföringen och därfor alltid försöka på samma tid för hvarje dag, äfven om bestämdt behof ej ger sig till känna.

I sådana fall, där af något skäl en verklig, på oraken grundad behandling icke — som eljes alltid önskligt är — kan inledas, eller vid de ofvan nämnda fallen af förstoppning med i öfrigt friskt allmäntillstånd kunna, där tillfälligt hjälpande medel synas erforderliga, såsom sådana rekommenderas: *lavemang, ungersk bittervatten* (1—2 vinglas) och *rhabarberrot* eller preparat därav äfvensom *sammansatt lakritspulver*. För de otaliga slags piller o. d., som i handeln utbjudas åt allmänheten, kan ej nog varnas, och deras användning fördrar i alla händelser den största försiktighet.

3). Håll Er under den tiden absolut stilla och gör ingnidningar på magen med *engelskt liniment*.

Monica. 1). I många fall kan man ej finna någon orsak. Så möjligen också här, då intet underlifsvidande ju föreligger. 2). Ja. — Ja.

Pen. i N-a. Ni bör vara ytterst försiktig vid valet af föda den närmaste tiden. Lef uteslutande af uppkokt mjölk och tunna vällingar, löskokta eller rää ägg (förtärda som förut), hvetbröd och kallskuret färskt kött. Ät 5 å 6 gånger dagligen. Förtär åtminstone en liter mjölk dagligen. Ett järnmedel (t. ex. *Blaud's järnpiller*, 3 stycken 3 gånger dagligen) behöfver Ni också. Hvila åtminstone 2 å 3 veckor.

God. Vi tilltro oss ej att i detta fall kunna ge Er något råd, allraminst utan undersökning. Adress: Nybrogatan 15 A, d:r T. Hwass, mottagningstid $\frac{1}{2}$ 1—3.

Svea. Se svar till Eva i nr 3.

30-årig finsk-svenska. Enklaste medlet är att låta läkare klippa bort dem. Möjligen kunna de också knytas af.

Syster. 1). Tvätta ställen tre gånger dagligen med aseptin och beströ dem därefter med potatismjöl. 2). Nej.

Dr-r-d.

Rättelse. I förra numrets läkarefråg står i svaret till *Prenumerant i H-m*: »använd den behandling, som finnes föreskrifven i nr 3», hvilket skall vara: — »för Eva i nr 3».

Annonser.

Annonspri: 25 öre per petirad (= 10 stafvelser)
Ingen annons införes under 1 kr.

LEDIGA PLATSER.

Ut i familj på landet i vacker och folkrik trakt önskas sås. lärarinna en ung bildad flicka, som förstår att handleda små barn. Svar med uppgifna lönepretentioner till »Förvaltaren», Iduns byrå, Stockholm. [1505]

Ett allvarligt sinnadt fruntimmer, som är vant att förestå ett landthushåll, önskas till den 24 april. Lön 100 kr. Svar snarast till *Nyteboda*, p. r. [1495]

För en anspråkslös flicka med måttliga pretentioner finnes plats som lärarinna i vanliga skolämnen och musik att genast tillträda. Eleven nybörjare. Närmare gen. korrespondens med »Gerhard», Vallsta p. r. [1482]

En ung, stark, bättre flicka kan utan afgift få grundligt lära hushåll å 1:sta klassens världshus i småstad, mot att hon är villig gå frun tillhanda i hushållet. Som det på samma gång är en förtroendepost, fordras en i allo redbar och ordentlig person. Sökande, som är kunnig i bokhålleri, föredrages. Ingen beröring med gäster fordras eller tillåtes. Godt och bildadt hem. Sökande torde snarast insända sv. t. »Framtidsplats», Idunsbyrå. [1488]

PLATSSÖKANDE.

En tjuguetårig flicka af ämbetsmannafamilj, som genomgått elementarskolan i Upsala, utbildad sig i språk och musik ett år i Tyskland och ett år i Paris samt har vana vid undervisning, söker plats som lärarinna i familj eller skola. Svar till »Föräldralös», Åby, då referenser och vidare upplysningar lemnas. [1486]

En ung flicka af god familj, med lust och fallenhet för husliga göromål, äfven kunnig i sömnad och handarbeten, önskar plats i ett bättre större hushåll på landet nu genast eller den 1 april. På lön fastes ej afseende, blott ett verkligt godt hem kan erhållas. Den härreflekterar, torde godhetsfullt inlemna svar till »E. F.», Gefle-Postens kontor i Gefle. [1488]

En 22 års anspråksl. flicka, van att underv. minderår., eg. lust o. vana v. husl. syssl., genomg. bokhålleri, önskar plats ant. s. lärarinna eller att tillhandaga husm. samt delt. i skrifgöromål. Små pret. Plats hos äldre dam som hjälp o. sällsk. ant. gärna. Svar, märkt »Landflicka», adr. Dir. Åberg, V. Vittusgatan 17, Karlskrona. [1490]

En ung flicka af god familj, som genomg. åttakl. lärov. och dessutom en nionde klass, lärarinne-klassen, samt eger ett och ett halft års vana vid undervisning, söker sig plats som lärarinna. Underv. kan meddelas i vanliga skolämnen och språk samt i musik åt nybörjare. Reflekterande härå hänvände sig i förseglad biljett till »X. 19», Östgöta Correspondentens kontor, Linköping, p. r. [G. 11427] [1492]

En ung flicka

af god familj, kunnig i att se om ett hushåll, önskar plats till våren att deltaga i vården om hushållet, biträde med skrifgöromål eller undervisa mindre barn i första grunderna i svenska ämnen. Lönepretentioner små. Goda rekommendationer. Vidare meddelar Fru Backsell, Hernösand. [1501]

Till instundande sommar sökes plats af en 18-årig flicka, som varit ett år i Frankrike samt sedan september sistl. år i England. Den sökande, som f. n. vistas i England, talar franska och engelska språken samt är kunnig i musik. Kan plats erhållas i finare familj som sällskap, ses detta hälst. Den sökande är annars villig antaga annan lämplig anställning. Bästa referenser kunna lemnas. Svar under märke »Språkkunnig», torde adr. till S. Gumelii Annonbyrå, Stockholm. [G. 11034] [1443]

En ung flicka, som i sitt hem under 2 år bitr. vid sköt. af de husl. göromålen och dessutom varit i landthush. inack., söker pl. i fam. på landet. Hon är villig att i början betala, men vill helst göra nytta för sig. Ett godt o. vänl. hem önskas. Svar torde sändas till »A. K.», Norrköping, p. r. [G. 11266] [1416]

Lärarinneplats sökes af en för sitt kall lifligt intresserad lärarinna, van att meddela undervisning i vanliga skolämnen, språk och musik. De bästa vitsord. Svar till »L. L.», Rågård, Linköping. [1473]

Vårdinneplats i ett fint och bildadt hem sökes af ett yngre frunt. af bättre fam. med god uppfostr. Den sökande är praktisk o. duglig, har fallenh. för husl. görom. samt eger vana att underv. barn och leda deras uppfostr. i sin helhet. Bästa rek. Sv. t. »Vårdinna», februari 1880», Tidningskontoret, Sturegatan 7. [1512]

Plats

hos *häradshöfding* eller *kronofogde* önskas af en *ung bildad flicka*, van vid *skrif- och kontorsgöromål*. Den sökande har genomgått en kurs i *handels-skola*. Pretentionerna små. Svar till »Ellen» torde sändas till *Iduns byrå*. [1506]

En ung flicka önskar plats att gå frun tillhanda till den 14 mars. Svar torde sändas till »Hilma», Lännäs, poste restante. [1585]

En anspråkslös, praktisk flicka

önskar plats i familj att gå frun tillhanda. I brist däraf förestå ungarls eller enklings hushåll. Sökanden innehar vana vid barns vård. Är kunnig i alla inomhus förefallande göromål. Rekommendationer finnas från föregående platser. Svar till »Anna Stina», Norrköping, poste restante. [10664] [1476]

Platssökande.

En ung flicka, enkel o. anspråkslös, som i flere år undervisat mindre barn i vanliga skolämnen och musik, önskar sig plats som lärarinna nu med det första. Vackra betyg finnas. Svar sändes till »23 år», *Enkelsrud*. [1484]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius

Lilla Vattugatan 24, 9—10 och 2—3.
Mag- och hudsjukdomar. [1341]

Doktor Carl Flensburg

33 Drottninggatan 33.
Hvardagar $\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{4}$. Helgdagar 10—11.
Behandlar företrädesvis *Barnsjukdomar*. [1343]

Doktor Per Johansson

Riddargatan 2.
Mottagn. kl. 9—10 f. m. och 2—3 e. m.

Med. Dr ERNST SALÉN,

Ögonläkare.
Bostad: Stora Vattugatan 2.
Mottagning: helgfria dagar kl. $\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 12 f. m. [1464]

Doktor Runborg,

12 Brunkebergstorg 12,
kl. 9—10 f. m., 3—4 e. m.,
behandlar företrädesvis *bröstsjukdomar*, särskildt *lungrot*. [1465]

Doktor

Johannes Schmidt,
10 Wallingatan 10
nedre botten.

OBS. Ändrad bostad. OBS.

Mottagningstider:

kl. 10—11 f. m. och 2—4 e. m.
Helgdagar endast sjukbud.

Fullständig sjukgymnastik efter Kellgrens metod, så väl manuel behandling som rörelsegymnastik.

Äfven **massage och hypnotisk behandling**.

Tre-årig assistent hos Direktör Kellgren i London biträder vid gymnastiken.
Tider: för *Herrar* kl. 9—11 f. m. samt kl. 3—5 e. m.
» för *Damer* kl. 12—3. [1433]

Panorama international,

Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.
(bredvid Svea-Salen)

Denna och nästa vecka:

3:dje *Serien* af *Världsutställningen i Paris 1889*.

Entré 30 öre, barn 20 öre.

Abonnementskort, gällande för 8 besök, kr. 1: 75, barn 1: 20.

Öppet alla dagar från kl. 10—10.
Hvarje söndag nytt program. [1357]

Lottsedlar, å 1 kr. st.

å följande gedigna *Silfverarbeten*.

(Vikten cirka 30 kg. = 67 skålp.)

Kaffekanna (med afsvalningsfat)

Gräddkanna,

Sockerask,

Socketång,

25 Kaffekoppar med fat (af Silfver),

25 Kaffeskedar,

Kaffeskedkorg,

Kaffebrödkorg,

Stor Kaffebrika,

Dryckeskanna

1 par Ljusstakar för 5 ljus.

Dragnig å ofvanstående pjäser kommer att försiggå den 3 april detta år.

Obs! Ett litet antal Lottsedlar finnes ännu kvar till salu hos mig och de flesta bokhandlare i riket.

C. J. JAKOBSSON,

Juvelerare & Guldsmed

SÖDERHAMN.

[1508]

I stället för till utlandet.

En 42 års ungarl med sin gamla moder önskar att under mars månad blifva inackorderad på en större egendom, i ett bildadt, elegant och godt hem, med goda kommunikationer högst 15 mil från Stockholm, där hvila och litet förströelse kunna erhållas; på pris fastes ej afseende. Svar i biljett märkt »Fru och Fabrikör L.», poste restante, Stockholm. [1489]

En elegant *papegojbur* af messing till ett pris af 50 kronor och en *slottliknande voliere* (större fågelbur) med flaggbeprydd kupol och fyra likaledes flaggbeprydda torn, ringar, gungor, karuseller, afskilda mat- och badrum för hvarje afdelning m. m. där fåglarne, om så önskas, kunna afstängas hvar sör för sig, till ett pris af 75 kronor, finnas till salu och påseende efter anvisning af Iduns Redaktion. [1497]

Sats-Bok

å Småbröd, Tårtor, Spis- och Knäckebröd, Limpor, Karamellkokning, Jästberedning m. m. m. å 0.75 i hvarje bokhandel eller ock genom insändande af 75 öre i frimärken till

C. O. Ekblad & Comps bokhandel,
Vestervik. [1493]

Prisfrågor VII-IX.

(Af samtliga till Redaktionen insända frågor, afsedda att införas å vår vanliga afdelning för »Frågor och svar», utvälja vi till hvartannat nummer tre, hvilka vi numrerat i särskild följd med romerska siffror. För det bästa och mest uttömmande svaret å någon af dessa tre frågor, hvilket insändes inom 14 dagar efter det resp. numrets datum, utbetalas för hvarje gång

ett pris af tio kronor,

förbehållande vi oss att på öfligt sätt få efter godfinnande begagna oss af äfven ej belönade skrivelser.)

VII. Min man öfverraskar mig i snart sagdt sista stund med underrättelsen, att han medför ett par affärsvävningar till middagen. Hur skall jag väl nu i all hast bära mig åt för att snabbast och bekvämast få en presentabel middag i ordning, frågar en fru, som blifvit »bränd».

VIII. Jag är en stor älskare af fåglar och har i mitt unga hem lagt mig till med en hel liten koloni af kanariefåglar och diverse andra s. k. lyxfåglar. För en sakkunnig framställning om deras vård och skötsel blefve jag mycket tacksam.

IX. Skulle någon af Iduns läsarinor vilja gifva mig en fullständig förklaring på, hur man uppritar mönster på plysch och kläde, samt hvilka färger som äro lämpligast därtill.

Aida.

Frågor.

Nr 404. Går den rom, som finnes i fisk, som hunnit dö, an till kläckning, och hur bör tillvägagås vid fiskodling? Hvilket nationsslösi vi begå, då vi anrätta rom som födoämne, är ju lätt insedt. L. S.

Nr 405. Hvilken lärobok i stenografi är den bästa för nybegynnare? Pris?

»Velgärig skolgosse».

Nr 406. En ung oerfaren husmoder frågar, hvad man kan använda tomma tändsticks-lådor till.

Nr 407. Hvilken är den skickligaste läraren i labiologi? Är det möjligt, att ett godt resultat kan vinnas, huru lång tid behöfves och hvad är priset? Tacksam om skyndsamt svar erhålles. Dof prenumerant.

Nr 408. Frågas, hur jag skall få ett par gamla gullskinnsskor att se ut som nya igen; de äro nu aldeles röda.

En gammal mamsell.

Nr 409. Vill någon af Iduns läsarinor godhetsfullt gifva ett godt råd om bästa sättet att förvara ost, så att den ej möglar. W.

Nr 410. Vore mycket tacksam, om någon ville gifva ett recept för tillverkande af s. k. mörpomad. W.

Nr 411. Hvilken blandning är bäst att använda för färgning eller rengöring af en hvit vojlock. Rytllarinna.

Nr 412. Finnes något medel mot vårtor, som uppkommit i ansiktet. L. S.

Nr 413. Vore mycket tacksam, om någon af Iduns ärade läsarinor ville godhetsfullt upplysa mig om, huru man på bästa sätt skall få s. k. äppleknuten eller äppelmunkar samt äppelkransar. Likaså vore jag tacksam för en beskrifning på »Hamburger-skorpor». Olga.

Nr 414. Någon af Iduns läsarinor eller läsare torde godhetsfullt uppgifva någon bok, lämplig till ledning för den, som i brist på lärare, vill på egen hand studera fysiologi. Mycket tacksam för upplysningar förblifver Annan.

Svar.

Nr 362. De tre unga finska, i högsta grad närstyta systarna, som ej vilja begagna pince-nez eller gasögon, tillrådas på det kraftigaste att titta i kikare.

Vänligen

Färbör Erik.

Nr 363. Dylig spån erhålles från Hemsjö spånfabrik, adress Hemsjö.

Nr 364. Jästa struvor tillagas som följer: 1/2 ägg vispas väl, sedan påhälls 65 cl. (1/4 kannan) ljum mjölk, litet saffran, korinter, ett par skedblad god jäst samt så mycket mjöl, att det ringlar sig efter vispen; ställes så, helst i en stenkruka med en duk öfver, för att jäsa. Då det synes jäst, hålles en slef smet uti en så kallad struftrat, som föres fram

Unga Damer!

Inackorderingar mottagas fortfarande på Höröd, och undervisas uti matlagning, väfnader, såsom drällar, damast, krabbasår, dukagång, noppväfnader m. m., handarbeten, knyppling, glansstrykning m. m. Afgift 30 kr. i månaden och för helt år 300 kr. Adress: Fru Kristina Pettersson, Höröd, Hvetlanda. [1496]

Junge Mädehen

finden in Deutschland vorzügliche Pension in der Familie eines Schuldirektors. Nähere Auskunft erteilt Fr. Donker, Lehrerin in Stockholm, Östermalmsgatan 27. [G. 11611] [1498]

Van lektis föreläser svenska eller franska mot 25 öre pr timme. Pianolektioner till 1 kr. pr hel, 50 öre pr half timme. Svar till »G. F.», Hamngatan 13, Tidningskontoret. [1502]

För unga flickor

börjas den 1 april, i bildadt hem på landet, naturskön, liflig och helsosam trakt, en enkel kurs i matlagning och handarbeten, under praktisk husmoders ledning. Pris 25 kr. pr månad. Mot något högre afgift äfven undervisning i musik. Vidare genom brevvelxling med »Husmoder», Jönköping. [1500]

Till täflan

med 10 års dotter önskas i god familj på landet en frisk jemnårig flicka till inackordering. God vård och undervisning af skicklig lärarinna utlofvad. Vidare meddelar fru H. HALL, Jönköping. [G. 11543] [1478]

Begagnade frimärken köpas till högsta pris. Uppgift å valör samt antal af äldre och nyare sorter, sändas, helst med utsatt pris, till »Philatelist», Nässjö. [G. 208] [1479]

Isabella Beckman

Sånglärarinna

25 Kommendörsgatan III.

(Se den större annonsen i nr 5 för i år.)

[1469]

1890 års

Frö-priskurant

utdelas gratis, sändes franko.

SVENSONS Fröhandel

Lilla Nygatan 17, Stockholm.

[1507]

Henrik Gahns

Amykos för Toaletten

rekommenderas som ett förträffligt mun- och tandkonserveringsmedel och ett kraftigt läkemedel i hals- och hudsjukdomar.

Säljes i väl försedda detaljaffärer.

Efterse noga att

hvarje flaska

ofvanpå korken

bär vidstående

fabriksmärke.

[1513]

Begagnade frimärken

af de till 10-öres valör omstämplade f. d. 12 & 24-öres, uppköpas: blåa å 1, gula och tjänstefrimärken å 5 öre st. Likvid omgående. Efterkras på begäran. Ivar Hegardt,

Brännkyrkogatan 6, Stockholm.

(G. 642).

[1509]

Enköpings Säkerhetständstickor

äro genom sin mycket omsorgsfulla impregnering de minst eldfarliga, som förekomma i marknaden. Sedan de kastas på tändning genom glöd. Allestädes där män är rädd om möbler, mattor m. m. rekommenderas särskildt och uteslutande

För husmödrar och enhvar att beakta!

Kronor 40,000, 25,000, 15,000, 10,000, 5,000 m. fl.

större belopp kunna vinnas genom köp af

Teater-Premie-Obligationer

på Vexelkontoret, Skeppsbron 36, Stockholm.

Pris pr kontant 28 kronor.

Obligationerna säljas äfven på månatliga afbetalningar på följ. vilkor: En Obligation erhålles mot 13 inbetalningar af kr. 2: 60 i mån.; Två Obligationer mot 13 inbetaln. af kr. 5 i mån.; Fem Obligationer mot 16 inbetaln. af kr. 10 i mån.

Tvåne utlottningar årligen. Fullständig beskrifning sändes mot 10-öres porto.

Hvarje obligation skall ovilkorligen utfalla med vinst från kr. 30 till kr. 40,000.

[1511]

Vexelkontoret, Skeppsbron 36, Stockholm.

Köp!

Bröst- och lungskyddare,

bästa medel för att undvika fa lunginflammation och lungkatarr. Säljas i 4 storlekar, för barn, 2 å 2: 50 pr st., och större 3 å 3: 50 pr st. expedieras mot efterkras af

Oscar Rydström

(G. 10767) Eskilstuna. [1428]

Pröfva Svea-tyget!

Svea klädningstyget är tillverkad af alla finaste kamgar, mycket segt och starkt (glider ej), tillverkas i modernaste mönster och äkta färger, priset endast 63 öre metern = 37 öre aln. En vara jämgod med »Svea-tyget» gäller eljes i handeln 84 öre metern. A. Williamson, Stockholm.

Obs. Den, som ej är belåten med sända varor, får retournera dem. Profver sändas endast, då 20 öre bifogas. (1875)

Tandläkaren ROLAND MARTINS Tandpulver

försäljes i Stockholm: på alla Apotek, hos C. F. Dufva, Drottninggatan 41, i de större parfymbodarna, med flere ställen. [1332]

Bettina Lewysohns

Bokbinderi

26 Malmstiknadsgatan 26

utföres fort, väl och till billiga priser allt, som till yrket kan hänföras. [1494]

Crémefärgade gardintyger, vackra och varaktiga, tillverkas och försäljas af Fru Emelie Kjellén i Nässjö. Profver på begäran mot porto. [1491]

Sophia-Hemmet

Se den större annonsen i nr 3 för i år. [1434]

SVARTVIKS

Stärkelse,

svenskt fabrikat, gifver linnet, utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla specerihandlande i riket. [1487]

Svenska arbeten.

Träskulptur, Målningar, Konstväfnader m. m.

Nordisk Konst- och Slöjdtställning 9 Kungsgatan 9. [1504]

FRENGBLOM.

Guld-, Silfver-, Nysilfver- o. Granat-arbeten Förlofnings- och Vigselringar.

Ständigt lager, till billiga priser. Beställning och reparationer utföres med omsorg.

14 Vesterlånggatan 14. [1503]

AUGUST JULIUS

Kongl. Hof-Leverantör.

Speceri-, Vin- och Delikatessmagasin

i parti och minut,

38 Drottninggatan 38.

Allm. Tel. 44 58. Bell. 916.

[1480]

EXCELSIOR-TE

Direkt fr. produktionsorten importeradt, oförfalskad

KINESISKT TE

med fin arom försäljes i flere utmärkta o. prisbilliga kvaliteter gen. Hrr Specerihandl. En gros lager hos Otto Dahlström & Co.

EXCELSIOR-TE

[1476]

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkrav och få returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsändas.

[1849]

och åter öfver kokande smör. Ätas varma, öfverströdda med socker och kanel. Ina.
 Nr 374. I en half liter varmt vatten upplöser man en handfull koksalt eller alun, fuktat fönstersvampen därmed, och bestryker så de frusna rutorna. Isen skall geuast försvinna, och när man torkat rutorna med en ren och torr duk, skola de vara fullkomligt rena och klara. En gammal mamsell.
 Nr 375. Ett bepröfvadt och godt befunnet medel att fylla en mindre springa mellan tvänne tänder är hvitt vax, som kan fås på hvarje välförsedt apotek.

Mångörig tandläkarkund.
 Nr 380. Tag en sten och slipa pannan eller grytan med, smörj i den sedan med något flött, låt den efter detta stå öfver elden. Förnya detta några gånger, och grytan blir förträfflig. Hildur.

Nr 389 a. Ett oskadligt medel mot armsvett är att morgon och afton tvätta sig väl med tvål och vatten, begagna ylletröja under linnet om dagen, inga hårt åtsittande eller för varma lif och intet, som går högt under armarne. Nyttja helst tricot. Begagna ett daglinnet om natten. Orsaken till armsvett är nämligen oftast brist på — luft och vatten. Annalisa.

Nr 390. Begår personen handlingar, som äro förakt värda, då är troligt, att kärleken är sinnlig passion, som kan finnas till en tid. Förakta då först — er egen känsla. Har åter från början kärleken varit ren, så kan den visserligen finnas, sedan föremålet visat sig överdigt. En moder kan ju älska ett fallet barn. Förakta då felet och gör för personen, hvad en moder skulle gjort. Annalisa.

Nr 397. Handväfstolar för flossa-väfnad m. m. finnas till salu hos fru Ståhle, Brahegatan 46, 4 tr. upp, Sthlm.

Breflåda.

a—S—g. Saken är nog behjertansvärd, det medgifva vi gärna. Men vi kunna omöjligt fästa någon vikt vid anonyma skrivelser, helst då det gäller dylika saker. De dagliga tidningarna torde för öfrigt vara lämpligast för dylika upprop. Men ej heller de kunna egna någon uppmärksamhet åt anonyma upprop. — Hjärtligt tack för öfrigt för edra goda tankar om Idun!

Senapskorn. Detta var ju ej den enda förändringen, vi vidtagit. Deras syfte har Ni nog märkt — att undvika att onödigt sår, då saken ju ändå lika godt kom fram. Kan Ni klandra oss därför?

Ivar Blå. Tack; men kanske bäst spara det till badsången.

A—a. Edert förslag skall tagas i allvarligt öfvervägande. Den af Eder föreslagna personen befattar sig numera ej med dylikt. Möjligen kunna vi finna någon annan. Hjärtligt tack för edra vänliga ord om Idun.

Hanna. Årgång 1888 finnes ej komplett, 1889 kan erhållas om någon tid, när tvänne nu utgångna nr hunnit omtryckas.

Viola. Tack för edra skakniga bidrag. Ni är alltid gärna sedd i Idun.

Vera och Bissan. Tack; vi få väl vänta er åter?

Ergo. Nykterhetssträfvandet har rätt att göra anspråk på allt erkännande, det medgifva vi ödeladt och gärna, men en så rigorös uppfattning, som den hvilken förestafvat eder skrivelse, synes oss opraktisk och öfverspänd.

Montmorency. Vi mottaga med tacksambet ert anbud.

Fröken E. Nord och Hilda Stenberg, som rekviderat permar till Idun 1889, torde till expeditionen insända fullständigare adresser i och för permarnas expedierande.

Janne. Stor tack för bidragen. Vi såge gärna, att Ni en dag gjorde oss ett besök å redaktionsbyrå, helst kl. 10—11 f. m., då hufvudredaktören säkrast träffas. Ty Ni är ju stockholmsbo?

Lo. Vi ämna använda den i vår och blefve tacksamma, om Ni, när tiden är inne, ytterligare påminde. Red.

Innehållsförteckning:

Josefina Wettergrund (Lea); af Birger Schöldström. (Med porträtt). — Med 117,7 procent. — Onða tungor; af E. G. Feld. — En sed, som är en osed; af M. — En vintermorgen i Paris' hollar; några studier från franska kökets förrum af Alcar Arfwidsson. (Forts. och slut). — Om en god och pydlig båd; af Ebon Hoi. — Maria Mitchell. — Iduns månadssrevy; af Utto Sjögren. — April i februari; af Daniel F-m. — Nelly Bly. — Smånotiser från kvinnovärlden. — Teater och musik. — Besegrad; berättelse af Elisabeth Kuylenstierna. (Fortsättes).

Förslag till matordning för veckan 9—15 febr. — Bostaden. — Husgerädet. — Skafferi. — Matlagning. — Efterrätter. — Inläggningar. — Hushållet. — Handarbeten. — Fönsterträdgården. — Väfnag. — Allmännyttigt. — Läkareråd. — Prisfrågor VII—IX. — Frågor. — Svar. — Breflåda.

August Carlsson
 Siden- & Manufaktur-Magasinet

Svart helsiden Merveilleux från 1: 68 pr meter = 1 kr. pr aln.
 Svart helsiden Merveilleux 1:ma från 3 kr. pr mtr = 1: 80 pr aln.
 Svart helsiden Faille från 2: 10 pr meter = 1: 25 pr aln.
 Svart helsiden Victoria Garantie fr. 6 kr. pr meter = 3: 60 pr aln.
 Hvit halvesiden Atlas till bruddkläd. fr. 1: 68 pr mtr = 1 kr. pr aln.
 Hv. o. crème helsiden Duchesse till bruddkl. fr. 6 kr. pr m. = 3: 60 pr aln.
 Hv. o. crème helsiden Merveilleux till bruddkl. fr. 2: 50 pr m. = 1: 50 pra.
 Hv. o. crème hellylle Cachemire, dubbel br., fr. 1: 68 pr m. = 1 kr. pr aln.
 Kulört helsiden Merveilleux i alla färger fr. 2: 50 pr m. = 1: 50 pr aln.

Rekvitioner från landsorten expedieras pr omgående mot efterkrav. [1871]

50 Vesterlånggatan 50
 61 Drottninggatan 61

Mamijeläsning.

På **Fahlerantz & C:os** förlag hafva nyligen utkommit:

nya upplagor
 af
L. Dillings
 samlade skisser och berättelser
 ur
hvardagslifvet
 omfattande de tre serierna:

Hvardagsmanniskor, 3:e upplagan å 3,25
 Genom lorennetten, 2:a upplagan å 3,25
 I kupaen, 2:a upplagan å 1,75

Vid köp på en gång af alla tre serierna erhållas de utan förhöjning i priset inbundna i två prydliga band.

Julius Stindes böcker:

Borgarfolk eller Herrskapet Buchholz.
 I, 3:e uppl., ... å 2,25
 II ..... å 2,00
 III (»Fru Wilhelmina») ... å 2,25
 Borgarfolk på resa, 2:a uppl., å 1,75
 Fru Buchholz i Orienten ..... å 2,75

N. P. Ödmans senaste bok:

Från Vår- och Sommarkdagar,
 Förra samlingen, 5:e tusendet å 2,25
 Senare samlingen, 4:e tusendet å 2,50 [1452]

Försök Germania!

Germania klädningstyget är ett nytt, nästan outslitligt, tjockt och varmt klädningsty, som tillverkas i moderna mönster. Priset endast 49 öre metern = 29 öre aln. Kan endast köpas hos tillverkaren **A. Williamson, Stockholm. Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp.**

Obs. Den, som ej är belåten med sända varor, får retournera dem. Profver endast då 20 öre följa. [1874]

Sångundervisning.

Efter den berömda Marchesiska metoden utbildas af undertecknad såväl Herrar som Damer.
 Priset: 6 kr. för hel timma.
 4 » » half »

Anmälningar emottagas alla helgfria dagar 10—11 f. m., 4—6 e. m. Adolf Fr. Kyrkogata 9 A III.

Zulamith Wellander.
 Premiärsångerska. [1486]

Kulle Svenska Konstväfnader och Broderier.
 Stockholm: endast Drottninggatan 36.
 Lund: Fru Thora Kulle. [1871]

GUSTAF HOLMBLOM
KAPP-FABRIK
 38 Vesterlånggatan 38
 Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp. [1852]

Husmödrar!

Försöken **Th. Winborg & C:is** i Stockholm tillverkningar af

Concetrerad Ättika på flaskor för utspädning.
 Senap, blandad efter engelsk och fransysk smak, flere sorter.
 Biffstekssås.
 Soja.
 Malda kryddor (garanteras oblandade) på bleckdosor med genomborradt lock.

Bordsalt i paket om 425 gram (= 1 skålp.) flere gånger priselönade och fullt jämförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [1839]

H. SACKMANN
 53 Drottninggatan 53
 Stockholm
 Priskuranter gratis. [1860]

Husmödrar!

Kasten aldrig bort gammalt stickylle! Undertecknad emottager jämte ull äfven gammalt ylle till spinning, väfnag (för hand), schal- och filtbredning. Hos mig spunnet s. k. trasgarn är bevisligen det bästa och vackraste, som kan erhållas. Spånadslönen den billigaste i Stockholm. Beredningen af filtar öofverträffad.

Otto Elmgren,
 Vesterlånggatan 66. [1839]

Sparsamma Fruar.

Härmed tillkännagifves, att jag efter min moder Fru B. Sundemans frånfalle öfvertagit den Ylleaffär, hon bedref i nr 11 Artillerigatan. Ull och gammalt ylle mottages hädanefter till spånad. Väfnag af tyger, schalar, filtar m. m. hvarje dag i Klara Norra Kyrkogata 12, 1 tr. Hvar och en får sitt ylle tillbaka i form af garn.
 O B S. Blott ett halft kilo ull till hvarje kilo gammalt ylle!
Hildur Andersson,
 född Sundeman.
 Telefon 794. [1861]

GUSTAF HOLMBLOM
KAPP-FABRIK
 38 Vesterlånggatan 38
 Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp. [1852]

Husmödrar!

Försöken **Th. Winborg & C:is** i Stockholm tillverkningar af

Concetrerad Ättika på flaskor för utspädning.
 Senap, blandad efter engelsk och fransysk smak, flere sorter.
 Biffstekssås.
 Soja.
 Malda kryddor (garanteras oblandade) på bleckdosor med genomborradt lock.

Bordsalt i paket om 425 gram (= 1 skålp.) flere gånger priselönade och fullt jämförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [1839]

RAMLOSA

Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af alla slags plantskoleartiklar är nu utkommen [1851] och tillsändes franko. Helsingborg i sept. 1889

N. P. JENSEN

Om 20 öre i frimärken insändas till Skandinavisk Modetidning, Stockholm, erhålles pr omgående ett elegant 20-å 24-sid. profnummer i fint koloreradt omslag af den löpande årgången.

BARA 20 ÖRE.

Häftet innehåller mer än 50 ypperliga illustrat. jemte beskrifningar öfver dragter, hattar, handarb., monogram m. m.

Endast nr 1 — det präktiga brudutstyrelsmumret — betingar ett pris af 40 öre. Tio nr lemmas för 1,50; 20 för 2,50.

1890 års **FRÖ-KATALOG**

är nu utkommen och tillsändas enhvar på begäran gratis och franko.

Fröodlingens Fröhandel, Göteborg.
 (Nord. A.-B. Göt. 2746 x 2) [1474]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris —

Etui- & Portföljfabrik.

Specialaffär
för alla slags mon-
teringar.

[1432]

OTTO GILLBERG
Telefon 4970.
36 & 38
Hamngatan
STOCKHOLM.
Finaste monteringsaffär.
Svensk tillverkning.
Gods varor. Billigt pris. Ferm expedition.

Slöjd,

medel mot klenhet, nervositet, öfveranstängning genom själsarbete, rekreation för personer med stillasittande arbete. Pris pr månad 10 kr., virke inbegripet; februari-juni 25 kr. För skolbarn kl. 6-7,30 e. m. till lägre pris. Anmälningar mottagas 10-11 Drottninggatan 82, öfver gården.

[1510]

M. Tersmeden.

Maltose-Pumpnickel

af råg tillverkad bröd, värdefullt näringsmedel, mycket lättsmält.

Spisbröd

många sorter, tillverkade af de bästa rudimaterier, öfverträffade i välsmak och näringsvärde.

Cakes och Biscuits

fullt jämförliga med de engelska.

Utförlig Priskurant

lemnas på begäran.

C. W. Schumacher,

Kongl. Hofleverantör,

STOCKHOLM,

17 Norrlandsgatan 17.

Order fr. landsorten expedieras pr omg. [1468]

Ett tillfälle att köpa så billigt återkommer aldrig.

30,000 meter 1:ma Halfylle Flanell som kostat grå 70 öre, röd 88 öre och hvit 84 öre, bortslumpas till grå 51 öre, röd 61 öre och hvit 61 öre metern.

A. Williamson, Stockholm.
Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp. [1373]

Alla fördelar framför andra sorter!
Allmänt erkänt bästa

Snörlif "La Gracieuse",

såväl i höga som låga former, finnes endast att erhålla hos

Henric Labatt,

Kongl. Hofleverantör,

27 Drottninggatan 27

Stockholm.

Obs. Tillsändes, om lifvidden uppgifves i centimeter eller decimaltum. [1355]

Pianinos, Flyglar & Orgel-

harmonium från de bästa svenska och utländska fabriker.

Största lager! Billigaste priser!
Fullkomlig garanti! Liberala betalningsvilkor!

OBS! Äldre instrument tagas i utbyte.

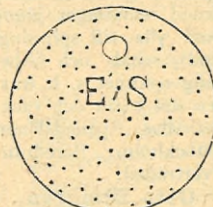
J. LUDVIG OHLSON,

Stockholm.

16 Regeringsgatan 16. [1423]

Bort med liktorarne! Deletor.

Ett nytt, osvikligt, smärtfritt liktornsmedel (bättre än *Collodin* och alla andra liktornsmedel) borttager fullkomligt liktorarne med roten inom kortaste tid. Inlagd i eleganta kartonger har *Deletor* den stora fördelen framför alla dylika medel, att man ständigt bär det på sig. Hvar och en som har liktorarne skall skatta sig lycklig efter att hafva använt *Deletor*. Hvarje kartong kostar 1 kr., som insändes som postanvisning eller i sparmärken. Post- o. telegrafadress *Deletor*, Mörsil. [1340]

Mört och välsmakande

Spisbröd

33 öre,

Knäckebröd

40 öre.

Drottningg. 77.

10 kg. hemsändes. Obs. Hvarje kaka märkt med E. S. — E. K. Samuelsson. Etabl. 1854. Telefon 5926. [1384]

Ägg.

Öfverthuns omtyckta Hönsgårds Ägg, fina Löskoknings- o. Mat- ägg. Äggaffären Gallus, Mästersamuelsg. 53, nära Drottninggatan. Allm. Telef. 716. [1469]

CARL MALMBERGS

välrenommerade

HANDSK-AFFÄRER

rekommenderas.

Pris å billiga Handskar,

för hvilkas hållbarhet ansvaras:

4 knappar, breda silkesömmar..... kr. 1: 50

5 snörknappen, d:o d:o ..... kr. 2: —

6 knapps Mousquetaires ..... kr. 2: —

Billigaste priser å alla slag af

Vinterhandskar.

Rikt sortiment af *Balhandskar* i alla längder till billigaste pris.

BUTIKER:

5 Sturegatan 5, 24 Södermalmstorg 24,
45 Vesterlånggatan 45.

Handsakar hemsändas vid rekvisition pr
Telefon: 2246. [2246]

Patenterade Mattsopningsmaskiner

rengöra mattorna fullkomligt, utan att slita dem, åstadkomma intet dam vid sopningen. Böra icke saknas i något hem, där mattor finnas. Blifva i längden billigare än andra mattsopare. Försäljas af

Bröderna Larsson & Komp., Telegrafgränd 1.

Stockholm & Göteborg. [1461]

Smedman den yngres Handels-Skola,

Stockholm, Biblioteksgatan 5. Telefon 6259.

Undervisning meddelas i alla merkantila ämnen, hvaribland språk och stenografi. Inträde i läroverket kan ske vid hvilken tidpunkt på året som helst, så långt utrymmet medgifver. Anmälningstid: under sommarmånaderna kl. 10-1/2, under vintertiderna hvardagar kl. 1/2-10-1 och 3-1/2 samt söndagar kl. 1/2-9-1/2. Dugliga biträden anbefalas i Herrar Affärsmäns benägna åtanke. Revisjoner verkställas af pålitliga personer. Å skrifvelser anhäles om fullständig adress. [1463]

Permar till Idun 1889

finnas nu tillgängliga i på samma gång elegant och praktisk utstyrelse, så att damm och smuts ej häfta vid dem.

De tillhandahållas dels i blått och guld, dels i rödt och guld med klothrygg. Priset är i år

1 krona 25 öre.

Inga permar expedieras, utan att beloppet först insänds antingen medels postanvisning eller ock i sparmärken (ej frimärken!). Efter erfarenheten från förra året, vilja vi enträget uppmana Iduns läsarinor att med första insända sina rekvisitioner, på det de må vara säkra om att ej komma, sedan upplagan, som på förhand bestämmes, är slutsåld.

Obs! Dem af Iduns läsarinor, som sakna n:r 7 och 9 för detta år, meddelas, att dessa nummer komma att nytryckas på nyåret, för så vidt minst 100 anmälningar härom, åtföljda af rekvisition på permar, ingå. För öfrigt kunna öfriga nummer af årgången erhållas till komplettering mot insändande af 15 öre i frimärken pr nummer.

Med utmärkt högaktning

Frithiof Hellberg

Red. o. utgifvare af Idun.

[1359]

Köp Sybehör

alltid edra

hos

Th. Karlsson & C:o,

3 Regeringsgatan 3,

ty där
erhållas de

bästa varor

till billigaste priser.

[1462]

Profver franko. Telefon 6187.

Observera noga,

att från **Axel Marcus,** 17 Drottninggatan 17,

Stockholms största Modeaffär för endast detail, sändas profver å alla moderna Baltyger i silke, ylle och bomull,

samt förfärdigas skyndsamt, elegant och billigt alla slags

KLÄDNINGAR samt **MORGONROCKAR.**

[1388]